Nr. 126. Kolmapäewal, 28. oktoobril 1936. a. Hind 5 senti.

RAHVALEHT

Toimetus-peatalitus: Tallinn, Pikk 54. Toimetaja telef. 444-73, üldtelef. 449-90
ILMUB KOLM KORDA NÄDALAS. Iga numbriga kaasas „Juturaamat."
Tellimiste ja kuulutuste tariif 6. lhk.

EESTI RAAMATUKOGU TALLINN

Hispaania pealinna raadiojaam vaikib...

Madridil 24 tundi aega.

Kindral Franco kawatsetaw ultimaatum. Walitsuse seisukord weelgi halwenenud.

(ETA.) Burgos, 28. okt. (DNB). Kindral Franco kawatseb esitada Madridi walitsusele ultimaatumi, milles nõutakse linna alistumist 24 tunni jooksul.

(ETA.) Pariis, 27. okt. „Le Matini" kirjasaatja Hendaye's teatab, et walitsuswastased on wallutanud esmaspäewal Guadalajara.

(ETA.) London, 28. okt. (Reuter.) Walitsuswastaste teadaandest nähtub, et ring ümber Madridi tõmbub ikka koomale. Guadalajara langemisega walitsuswastaste kätte on walitsuswastased saanud oma meelewalla alla tähtsaima tee Madridi ja Siguenza wahel. Walitsuswastaste wäeosad on seega ka kirde poolt nihutanud frondijoone juba 35 miili kaugusele Madridist.

Madridi lühilainesaatejaam ei töötanud eile õhtul. See on esimene kord pärast sõja algust, kus Madridi lühilainesaatejaam waikis.

Portugal tunnustas Franco valitsust.

(ETA.) London, 28. okt. (Reuter.) Sun fikiitarakje teadet, et Portugali walitsus on tunnustanud kindral Franco walitsust.

Jutud valitsuse kindrali põgenemisest.

(ETA.) Sevilla, 28. okt. Teneriffa raadiojaam teatab, et walitsuswägede kindral Asencio, kes teatawasti juhatas walitsuswägede Talavera sektoris, on Prantsusmaale põgenenud.

Pastor Pallonile 1080 kr. hoolekandesummadest.

Sakslasest kirikuõpetaja lahkus Rakwerest.

Rakwere Kolmainu koguduse nõukogu tahtis kinkida oma ametistlahkunud pastorile Pallonile 6 kuu palga, nagu seda saanud kõik omal palwel koguduse teenistusest lahkunud. Nimetatud kawatsuse jättis aga piiskop kinnitamata, kuna leidis, et koguduse eelarwes pole wastawaid summasid ega ole neid seks otstarbeks ka mujalt üle jäämas. Nüüd on pastor Pallonile 6 kuu palk maksetud ikkagi, nimelt sai ta 1080 krooni koguduse hoolekandeseltsi summadest.

Teatawasti asub Pallon kirikuõpetaja kohale Saksamaale. Tema lahkumine Rakwerest toimus esmaspäewal õige waikselt. Pooldhoidjad olid teda ilmunud saatma jaama lillekimpudega, kuid pastor pidas paremaks lahkuda waikselt autos ilma saatjateta.

Wõitjad juubeldawad.
Kindral Franco meeste uute wõitude puhul korraldati Hispaania „vabastajate" pealinnas Burgoses suuri pidustusi. Pildil näeme ratsawäelasi suurejoonelises rongikäigus.

Kahekordne mõrwar Petserimaalt.

Selgitati kaks tapmislugu Holstres.

Wiljandi kriminaalpolitseil õnnestus selgitada kahte salapärast mõrwalugu, mis hiljuti toimunud Wiljandimaal Holstre wallas. Mõrwar Iwan Shiletkin, 20 a. wana, kes pärit Senno wallast Petserimaalt, tunnistas süü üles ja astati wanglasse, kust ta wabanes wast alles 15. aprillil k. a.

Shiletkin oli 9. okt. k. a. ielsjatagast lõiganud laudas lõri lahi Holstre wallas Kanti popsikohapidajal Kadri Lepikul, ning siis elumajast riisunud raha, kaelella ning hõbeehted. Wargusis kahtlustati tol korral kahte kohalikku noormeest, kes aga hiljem süütõenduste puudusel wabastati.

20. tkp. õhtul tapeti koduteel sama walla Tuule talu peremees Jaak Matson, 57 a. wana ja riisuti temalt 150 kr. raha. Kuna hobune wedas wankril surnukeha peremehe koju ja wankri ajaja olla teel purunenud, oletati seni, et Matsonit on tabanud teel mõni õnnetus. Meelemärkusetult koju jõudnud peremees suri meelemõistusele tulemata, kuid sonis kogu aeg „Jaan, ära tao, jäta järele . . ." Sellest Jaani nimest kinni haarates politseil õnnestuski asja selgitada. Nimelt oli Shiletkin olnud sulaseks ka Tuule talus, kus teda hüüti perenaiselt Jaaniks.

Shiletkini kodukohas Senno wallas läbiotsimisi toimetades leiti sealt Kadri Lepiku juurest warastatud asju. Mõrwar ise tuli parajasti koju suurema hulga kraamiga, kahe pudeli denatureeritud, liitri piiritusega ja teise liitri wiinaga ning kawatses minna guljanjeele suurejooneliselt pummeldama.

Põlvitav laip tuleaseme ääres.

Leid Toila metsas.

Toila metsas Wirumaal leiti poolpõlenud laip, mis oli põlwitawas asendis kustunud tuleaseme ees. Laibal on põlenud keha esikülg põlwedest kuni kaelani. Ka on tulest rikutud osa nägu.

Põlenus tunti ära kindla elukohta Pillise nimeline mees. Sündmust asus juurdlema politsei.

Tuli tegi Taali wallas 2000 kr. kahju.

Põlesid maha ait, kuiwatus, kuur ja saun.

Taali wallas Sindi asunduses põles maha Tatjana Talwistele kuuluw wiljaait ja sellega ühise katuse all ka kuiwatus, kuur ja saun. Tuli sai alguse wiljakuiwatusest. Hoonetes põles linu, masinaid ja muud wallaswara.

Omaniku kahju 2000 kr. Warandus oli kindlustamata.

Tuld märgati hilja. Juhuslikud möödaminejad äratasid perekonna, kui hooned juba ülení olid leekides. Suurema õnnetuse — elumaja süttimise — hoidis ära Pärnust kohale sõitnud tuletõrje lendsalk.

Abielumees kahe naisega

Armas, et on juba lahutatud.

Rakwere ringkonnakohus mõistis wangimajja 6 kuuks tingimisi Tartust pärit August Kreitsbergi kahe naisega abiellumise eest.

Läinud aasta detsembris awaldas Tapa Jakobi koguduse waimuliku perekonnaseisuametniku juures abiellumiseks soowi August Kreitsberg. Mõrsjaks, kellega nad ka laulatati, oli Alide Kangur. Alles hiljem selgus, et mehel on juba waremalt laulatatud naine Liisa Kreitsberg ning mees wõeti wastutusele.

Kohtus seletas mees, ta langenud eksituse ohwriks. Eelmise naisega olnud juba pikemat aega käimas abielulahutuse protsess. Mees arwanud, et ta ongi juba lahutatud ja seetõttu ta läinudki uuesti kihlusele ning laulatusele.

Wõõras lennuk Soome idapiiril.

(ETA.) Helsingi, 28. okt. Nagu arwatakse, on möödunud reedel üks wõõras lennuk ületanud Soome idapiiri. Selleks arwamiseks annab põhjust asjaolu, et kolmes kohas on nähtud lennukitulesid ja kuuldud lennuki mootori müra. Juurdlus on käimas.

Torm nõudis 22 surmaohwrit.

Känk loodusemöll Inglismaal ja Saksas.

(ETA.) London, 28. oktoobril. Tormis, mis möllab eriti tugewasti Shoti rannikuil, on surma saanud wähemalt seitse isikut, kuna hulk isikuid on saanud wigastada. Torm puhub paiguti 140-kilomeetrilise tunnikiirusega. Abbotsinchi aerodroomil torm on wigastanud 24 lennukit.

Argyllshire'i randa lained on paisanud ühe päästepaadi, mis kannab nime „Rex". Päästepaadist leiti mitu laipa. Arwatakse, et päästepaat kuulus laewale, mis hukkus eile õhtul Argyllshire'i ranna lähedusel.

Põhjamerel aurik „Esbjerg", mille pardal wiibis ka Taani kroonprints Frederik, kes pöördus tagasi Inglismaalt, pääses üheksatunnise hilinemisega ... Ligi 100 reisijat sõitis ... rongiga ... Praamrong jäi ... Dunkirki ühetunnilise hilinemisega. Glasgowis leiti ühe tormist purustatud üürimaja rusude alt wiieaastase poisi surnukeha.

(ETA.) Berliin, 28. oktoobril. Elbe jõe suue alum tulelaew „Elbe" paiskus tormist ümber ja wajus jõe põhja. Laewameeskond, 15 meest, on uppunud.

Mis Pärnust kuulda.

Põllumeeste selts ostab Pätsi sünnitalu?

Ühenduses mälestusmärgi püstitamisega riigiwanema K. Pätsi sünnitalu õuele on Pärnu põllumeeste seltsi liikmete hulgas arutatud küsimust, kas ei tuleks seltsil osta teel omandada ka nimetatud talu. Seltsi käes oleks talu säilitamine ja korrashoid kindlustatud wast paremini kui muidu. Küsimuse otsustab seltsi peakoosolek arwatawasti juba kõige lähemal ajal.

Kas Binman või linnavalitsus?

Ringkonnakohtus oli eile arutusel linnawalitsuse ja kuut Binmani protsess „Grand-hotelli" majaostu asjus. Krediitpanga Pärnu osakond müüs selle linna nõudlema maja Binmanile. Rahwuspoliitilistel kaalutlustel linnawalitsus otsustas kasutada oma ostu-eesõigust ja maja linnale omandada. Binman sellega nõusse ei jäänud. Tulemuseks oli eilne protsess, mille kohta kohus lubas anda otsuse reedel, 30. tkp.

Muusikud koondavad ridu.

Eesti muusikute ühingu Pärnu osakonna asutamiskoosolek peeti esmaspäewal. Osakonna juhatusse waliti K. Raatare, F. Dawid ja Hans Holm. Juhatuse ülesandeks on koondada Pärnu muusikud osakonna ümber wõimalikult suurel arwul.

J. Pulma 60-aastane.

Täna pühitseb oma 60-a. sünnipäewa endine majur Johann Pulma, Pärnu ilawide wälisuse wanem ja linna rewisjonikomisjoni esimees.

Sõnastikke:

Pezold **Saksa-eesti taskusõnastik**	3.—
Neumann **Saksa-eesti sõnaraamat**	2.75
Neumann **Eesti-saksa sõnaraamat**	2.75
Neumann **Vene-eesti sõnaraamat**	4.50
Neumann **Eesti-vene sõnaraamat**	3.—
Põhl **Inglise-eesti sõnaraamat** köites	9.—
Neumann **Inglise-eesti sõnaraamat**	3.—
Neumann **Eesti-inglise sõnaraamat**	2.—
Villecourt **Prantsuse-eesti sõnaraamat**	9.—
Wrangel **Eesti-prantsuse sõnaraamat**	9.—
Mägiste **Soome-eesti sõnaraamat**	9.75
Neumann **Soome-eesti sõnaraamat**	2.75
Vesterinen **Soome-eesti sõnaraamat**	2.50
Vesterinen **Eesti-soome sõnaraamat**	2.75

Kes raamatu hinna rahas või postmarkides saadab, sellele lahetame raamatu ari kulul koju.

K-ü. „Rahvaülikool"
Tallinn, Harju 48, Pärnu mnt. 10

Igapäewane elu politseipeeglis.

Pori lapsevankrisse.

Ettewaatamata sõidu pärast sai protokolli sõiduauto A-12 juht, kes oma masinaga pritsis Pärnu maanteel maja nr. 68 kohal pori lapsewankriga liikuwale naisele. Kannatajaks oli Ida Temmin, elab Kauba tän. nr. 24—6 ja kaks wäikest last, kes olid wankris. Poriwihm määris lapsed ja nende rõiwad ning wankri sisemuse.

Loata tööstused.

Kontrollimisel selgus politseile, et loata tislerltööstused Kollane tän. nr. 5 olid awanud Salme Mikk ja Erich Rosenfeldt. Luba polnud ka Alide Tootsil saapatööstuse pidamiseks Jakobsoni tän. nr. 37.

Trammil jalus.

Wabaduse platsil takistas üle kahe minuti trammiliikumist sõiduauto A-801, mille juhiks oli Peeter Reisik, elukoht Pikk tän. nr. 46. Ta ei saanud selle aja kestel trammiteelt ära oma masinaga, mille juures oli tekkinud mingi rike.

Esimene lend naiste tööoskusametist.

Maksmapandud seaduse järgi lahutati meil Tallinna tööoskuse ameti juures naistöölad meeste omast. Nüüd laseb naistööalade tööoskuseamet wälja oma esimese lennu naismeistreid ja õppinud töölisi.

Nelikuädalasel pidulikul aktusel kaub.-tööstuskoja saalis saawad kätte diplomid järgmiste tööalade meistrid ja õppinud töölised:

Juuksurid. Meistrid Ida Aljas, Theodor Koidu, Hans Kurimann, Hilda Kütt, Julie Lisses, Marie Mathiesen, Otto Meermann, Kari Nigul, Rudolf Peedo, Irene Poogen, Marta Rotberg, Pauline Sirdnak, Johannes Steineins, Ed. Tammet, Rosalie Tittso, Johannes Tuisk, Johanna Wiin. Õppinud töölised Johanna Adamson, Leida Alamina, Elwi Alttam, Juliette Arro, Alwine Ekla, Ljuba Halsjaemae, Juta Hohensee, Melita Hollmann, Mari Immer, Niina Tolmatow, Elfriede Jürison, Olga Kasker, Ella Pihlak, Pauline Rauk, Elise Reinman, Ilse Reede, Julia Sandrak, Helga Sulger, Alide Tamm, Marie Tamm, Otto Waaro, Alder Weewo, Leida Wõit, Selma Jernowa.

Karusnaha tööalal. Õppinud tööline Hugo Ottas.

Kudujad. Meister Marie Rosmannus, õpp. tööline Adele Sillenberg.

Moe tööalal. Meister Melitta Müllersdorf; õppinud töölised Aino Kaarik, Olga Nowikow, Miralda Umberg, Olga Wool.

Pesuõmblemise (ühes pesutikanditega) tööalal. Meister Agnes Seiuk; õpp. töölised Marie Ojaste, Johanna Uritam.

Rõiwaõmblejad. Meister Claudia Tamm; õpp. töölised: Elfriede Awik, Weera Enno, Elsie Kopli, Anna Lang, Alma Leidig, Pauline Liiwik, Johanna Rühka, Walentine Mutweni, Lydia Schielke.

Silmuskudujad ja heegeldajad: õppinud töölised Rosalie Dousjan, Anna Nõmm, Anna Tamming.

Naiste rätsepad. Õpp. töölised Agnes Ermos, Linda Kahar, Hermine Kerberg, Adele Kerts, Marie Laam, Hildegard Lipstal, Salme Miller, Helmi Rugis, Linda Pärg, Hilda Puwi, Anna Tuula, Ella Waher.

Salapiirituseweдajate auto kukkus jõkke.

Üks piiritusemees sai surma.

(ETA.) Helsingi, 28. okt. Kulosaaris Helsingi lähedal sai eile öösel üks salapiirituseweдaja surma, kes püüdis põgeneda politsei käest.

Politseinikud sattusid öösi peale salapiirituseweдajaile, kes olid parajasti laadimas piirituse nõusid autosse. Salapiirituseweдajad põgenesid autos, kuid kahel politseinikul õnnestus autole hüpata ja kaasa sõita. Kui auto oli parajasti sõitmas üle Kulosaari silla, kaotas autojuht walitsemise autorooli üle. Auto sõitis wastu silla tõkkepuud ja kukkus jõkke, kusjuures sai surma üks salapiirituseweдaja, kuna politseinikel ja kolmel salapiirituseweдajal õnnestus pääseda.

Wenelased tungisid Mandshukuosse.

Piirintahejuhtumine Kauge-Idas.

(ETA.) Hsinking, 28. okt. (Havas.) Kwangtungi armee peakorterist teatatakse uuest piirintahejuhtumist eile hommikul Tung Pitshini lähedal. Umbes 50 Nõukogude Wene sõdurit olewat ületanud piiri ja tulistanud Mandshukuo patrulli. Seejärele Mandshukuo patrull on asunud wastupanule, oodates abijõudude saabumist.

Raadioga — rottide vastu

Uutlaadi „rotimürk".

Üks taani põllumees tegi omas meeleheites kummalise awastuse. Tema keldris, kuuris ja tallis sigines aina enam rotte. Lõksud ja mürk ei aidanud: rotid olid kas liig kawalad wõi leidsid muust jöödawast rohkem lõbu, lühidalt nad jäid alles ja siginesid lakkamatult.

Kuni waene, piinatud põllumees tuli wäga kummalisele ideele.

Ta seadis kõikjal üles raadio waljuhääldajad, laskis nad wirgalt laulda ja kõnelda ja suurte ja wäikeste orkestritega musitseerida.

Ja ennäe, mida ei suutnud teha mürk ega lõksud, seda tegi raadio: mõne päewa pärast kadusid rotid talust.

Taani ajakirjandus, tuues selle teate, ei nimeta kahjuks, milliste ringhäälingu saateid kasutas põllumees rottide hirmutamiseks.

TÄNA ilmub **PEREKONNALEHT**

GLORIA PALACE
Martha Eggerth
haruldases suurfilmis
„Ahvatlev hääl“
(Loss Flandrias)
Kaastegevad: Paul Hartmann ja Georg Alexander.

KINO BI BA BO VIRU 11
Kuulsad Kanada viisikud
CECILIE, YVONNE, MARIE, ANNETTE, EMILIE
viisikute filmis
„Külaarst“
II) Fox nädalaringvaade ja E. Kultuurfilmi kroonika.

KINO HELIOS
Neljap. alates.
Täna viimast päeva „EHA JA KOIDU VAHEL“ Peaosas Annabella
Anny Ondra
Karl Lamaci uues lööklfilmis
„Mesinädalad“
Teises osades: Adele Sandrock, Hans Söhnker j. t.

KINO MODERN
S. Tartu m. 4. Tel. 304-68.
Karin Hardt, Gerda Maurus,
Albrecht Schönhals ja Hans Söhnker
suures kunstilises draamas
ARST KIREST

AMOR Harju tn. 38.
Viimaste hooaegade populaarsemaid operette, mis mängiti „Estonia“ teatris ligi 40 korda
„Valgehobu võõrastemajas“
Peaos.: Christl Mordayn, Hermann Thimig, Theo Lingen j. t.
II) Varner Baxter ja Rochelle Hudson filmis
„Säärased naised on kardetavad“.

ORION Paldiski m. 25
Richard Dix, Mary Astor j. t. seiklusrikkas filmis lendurite elust
„VIIMASED 4“
(Sõpruse üliminlaul)
II) James Dunn ja Claire Trevor armastuse filmromaanis
„Tema romaanikangelane“.

SKANDIA Viru tän. 10
HOOAJA LÖÖKFILM!
„Kerjusüliõpilane“
Peaosas: Marika Rökk, Carola Höhn, Johannes Heesters j. t.
II) „Drina metsikud vood“
Haruldane vaatefilm
III) Eesti Kultuurfilmi kroonika

ARS Paldiski m. 19
Valitud kahekordne eeskava
I. Gustav Fröhlich, Lil Dagover j. t. meeliköitvas filmis
„Põgenik Chicagost“
II. Müstiline suurfilm
„Vampiiri märk“
Peaosas kuulsus Lionel Barrymore

SATURN Saali tän. 2 (e. Puuvilja)
Kahekordne suurfilmide eeskava!
I) Janet Gaynor ja Warner Baxter oma parimas suurfilmis
Veel üks kevad...
II) Dick ja Doff imedemaal

Ringi ümber ilma

Hollandi rahwa pulmakink. Hollandis walmistutakse juba agaralt troonipärijanna printsess Juliana pulmade wastu. Kingitusteks kogu rahwa poolt on uhke luksusjahtlaew, mis annetatakse noorpaarile nende pulmapäewal. Peale selle printsess Juliana saab weel hulga huwitawaid ja hinnalisi kingitusi. Rotterdami naised kujuwad suure saaliwaiba. Waip koosneb 400.000 sõlmest ja selle walmistamisest wõtawad osa 100.000 naist.

Müüakse Al Capone willa. Ameerika lehtede teatel müüakse oksjonil willa, mille kuulus Chicago gangsteritepealik Al Capone ehitas Miami-Beach'is oma „karjääri“ õitseajal. Al Capone teatawasti mõisteti 11 a. wangi mitte rohkearwuliste riisumiste ja tapmiste pärast, mis korraldas tema jõuk, waid tulumaksu maksmata jätmise pärast. Ta ei tasunud makse ka selle willa pealt, mis sisustatud suurepärase antiikmööbliga, warustatud määratu weinikeldriga, marmorist supelbasseiniga jne. Al Caponele ei tulnud kasuks ka asjaolu, et willa oli kirjutatud ta naise nimele. Riikliku korraldusega willa mõõrandati ja müüakse nüüd oksjonil Al Capone maksuwõlgade katteks.

Halastajaõele kingiti maja. Mõne aja eest oli Debreceni haiglas rawimisel krahw Paul Degenfeld, tänapäewa Ungari rikkamaid maaomanikke. Haige eest hoolitses halastajaõde Anna Kepes, kellega krahw jäi wäga rahule. Neil päewil Anna Kepes abiellus sama haigla arstiga, kus ta töötas. Pulmapäewal sai ta üllatuse — kingituskontrahi krahw Degenfeldi majale Budapestis, mille krahw annetas halastajaõele pulmakingiks. Maja on „Daily Expressi“ teatel 10.000 naelsterlingit wäärt.

Kes wõitis loteriil?

Tänane päew teeb ühe klassiloterii-pileti omaniku kahe ja poole korbiels sendi-miljonäriks. Kuna eile päewa jooksul peawõit — 10.000 krooni — ei tulnud loosirattast wälja, siis langeb täna sellele wõidule kui päewa suuremale ka 15.000-krooniline preemia. Suurematest wõitudest ootab weel 3000-krooniline õnnelikku wõitjat ning mitmed 1000-kroonised.

Meie tänases lehes on toodud nende wõitude nimekiri, mis jäib eile toimetuse töö lõppedes päewastest lehtedest wälja.

Nimekirjas on toodud esikohal wõitnud pileti number ja wõidud wärwide järjekorras: sinine, roheline, kollane ja punane.

44:	5	10	5	5;	52:	10	5	20	10;
84:	5	10	5	5;	396:	5	5	5	5;
494:	5	5	20	5;	541:	5	5	5	5;
790:	5	5	10	5;	978:	5	5	20	5;
1.185:	5	10	5	5;	1.195:	10	5	5	10;
1.269:	5	10	10	5;	1.630:	10	5	10	5;
1.864:	10	5	5	5;	2.106:	10	10	5	5;
2.578:	10	5	5	5;	2.612:	5	5	10	5;
3.536:	5	10	5	5;	4.529:	10	10	5	5;
4.840:	5	5	5	10;	5.062:	10	10	10	5;
5.399:	10	10	10	10;	5.433:	5	5	5	5;
5.717:	5	5	10	10;	6.219:	5	5	5	5;
6.284:	20	5	5	10;	6.407:	5	10	10	5;
6.913:	5	5	5	5;	7.448:	5	5	10	5;
7.469:	5	5	5	5;	8.238:	5	5	10	5;
8.257:	5	5	5	5;	9.060:	5	5	10	5;
9.269:	5	5	5	5;	9.311:	5	5	5	5;
9.316:	5	5	10	5;	9.328:	5	5	10	5;
9.526:	5	5	5	5;	9.744:	10	5	5	5;
9.904:	5	10	5	20;	10.181:	20	5	5	5;
10.319:	10	5	10	5;	10.718:	5	500	5	5;
10.789:	10	100	5	5;	11.095:	5	5	5	5;
11.803:	5	5	5	5;	12.247:	10	5	5	5;
12.454:	5	5	5	5;	12.835:	10	5	5	5;
13.161:	10	5	5	5;	13.186:	5	5	10	10;
13.317:	5	5	10	5;	13.755:	5	5	10	5;
14.006:	5	5	5	10;	14.225:	5	5	5	5;
14.578:	10	5	5	5;	14.676:	5	5	5	20;
15.129:	5	5	5	10;	15.456:	5	5	5	10;
16.072:	5	5	5	5;	16.365:	10	5	5	5;
16.497:	5	5	5	5;	16.541:	5	10	10	5;
16.955:	10	5	20	100;	17.028:	10	5	10	10;
17.043:	5	5	500	5;	17.101:	5	5	5	5;
17.115:	5	5	5	5;	17.266:	5	10	5	5;
17.295:	5	5	5	5;	17.376:	5	20	5	5;
17.446:	10	5	10	10;	17.565:	5	5	5	5;
17.593:	5	10	5	5;	18.160:	10	5	5	5;
18.308:	5	5	5	5;	18.615:	5	5	5	5;
18.850:	5	5	5	10;	18.874:	10	5	5	5;
19.391:	10	5	10	5;	19.949:	5	10	10	5;
20.081:	5	5	5	5;	20.442:	10	5	10	5;
20.655:	5	5	5	5;	20.817:	5	5	5	5;
20.864:	5	5	5	5;	21.013:	5	5	5	5;
21.020:	10	5	10	5;	21.285:	5	5	10	5;
21.666:	5	5	5	5;	21.737:	10	5	5	5;
21.987:	10	5	5	5;	22.375:	10	20	5	5;
22.556:	5	5	5	5;	23.009:	10	5	5	5;
23.978:	10	10	10	10;	24.390:	5	5	10	5;
24.471:	5	10	5	5;	24.038:	5	5	5	5;
24.774:	5	5	20	5;	25.204:	5	5	5	5;
25.276:	10	5	10	5;	25.332:	5	5	5	5;
25.730:	10	5	5	10;	25.913:	5	5	5	5;
26.134:	5	10	5	5;	26.172:	5	10	5	5;
26.898:	5	5	5	5;	27.539:	5	5	5	10;
27.664:	5	5	5	5;	27.575:	5	20	10	5;
27.086:	5	5	5	5;	27.897:	5	5	5	5;
28.782:	10	5	5	5;	28.938:	10	5	5	10;
29.433:	5	10	10	5;	29.694:	5	5	5	20;
29.840:	5	5	5	5;	30.054:	5	5	5	5;
30.166:	5	5	20	10;	30.073:	5	5	5	5;
30.087:	5	5	5	5;	30.570:	5	10	5	5;
30.715:	5	5	5	5;	30.722:	5	10	20	5;
30.724:	5	5	5	5;	31.006:	5	5	10	10;
31.120:	10	5	5	5;	31.125:	5	10	5	5;
31.238:	5	5	5	500;	31.660:	10	5	5	10;
31.709:	5	10	5	5;	31.723:	5	5	5	5;
32.005:	20	5	5	5;	32.529:	10	10	5	5;
32.585:	10	5	5	5;	32.842:	5	5	5	5;
32.937:	5	5	5	10;	33.107:	5	10	5	5;
33.051:	200	5	5	5;	33.388:	10	5	5	5;
33.427:	10	5	5	5;	34.416:	5	5	5	5;
34.572:	5	1.000	5	5;	35.066:	10	5	10	5;
35.289:	5	5	5	5;	35.846:	5	5	5	10;
35.864:	5	10	5	5;	35.883:	5	5	5	5;
35.902:	10	10	5	5;	35.947:	5	5	5	5;
36.405:	5	5	5	20;	36.565:	20	10	10	5;
36.621:	5	10	10	5;	36.924:	5	10	5	5;
37.146:	5	5	5	5;	37.220:	5	5	5	10;
37.667:	5	5	5	5;	37.808:	10	5	5	5;
37.875:	5	5	5	5;	37.988:	5	5	5	5;
38.187:	5	5	5	100;	39.119:	5	5	5	5;
39.144:	5	20	5	5;	39.343:	5	5	5	5;
39.615:	5	5	10	5;	39.688:	5	10	5	500;
39.694:	10	5	5	5;	40.086:	5	5	10	5;
40.216:	10	5	5	5;	40.811:	5	5	10	5;
40.931:	5	5	5	5;	41.459:	5	5	5	500;
41.785:	5	5	5	5;	41.837:	5	5	10	5;
42.063:	5	5	5	5;	42.131:	5	5	10	5;
42.178:	10	5	5	10;	42.280:	5	5	5	10;
42.730:	10	20	5	5;	42.819:	5	5	5	5;
42.864:	5	5	5	5;	43.125:	5	5	10	5;
43.508:	5	5	5	10;	43.537:	5	5	5	5;
45.545:	5	5	5	10;	43.567:	5	5	5	5;
43.879:	10	5	5	5;	43.922:	5	5	10	5;
44.327:	5	5	5	5;	44.472:	5	5	5	5;
44.621:	5	5	5	5;	45.129:	10	5	5	10;
45.305:	10	5	5	5;	45.728:	5	5	5	10;
45.786:	5	5	5	5;	46.114:	5	5	10	5;
46.375:	5	5	5	5;	47.255:	10	5	10	5;
47.727:	5	10	5	10;	48.377:	5	5	10	200;
48.505:	5	5	5	5;	48.738:	5	5	5	5;
49.341:	5	10	5	5;	49.837:	5	5	5	5;

Raadio täna ja homme

Kolmapäewal, 28. okt.

Tallinn. 7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemine. 7.20 hommikkontj. 8.10—8.30 hommikpalwus. 17.45 helipl. 18.00 praktiline muusika õppetund — R. Päts. 18.30 Eesti soololaule. Esitab tenor A. Tamm. 18.50 agr. E. Rugis: Maanoorte ringide talwisest tegewusest. 19.20 Kümme minutit harmoonikat (helipl.). 19.30 päewauud. 20.00 ajanäitaja-õiendus, ilmateade. 20.05 Tshehhoslowakkia wabariigi aastapäewa aktuse ülek. „Estonia“ kontsertsaalist. 22.55 päewauud.

Helsingi, Lahti. 17.00—18.00 kontj. helipl. 19.35—19.55 laul. 20.20 loeng kontserdi üle. 20.30 orkestrikontj. Darius Milhaud helindeist. 22.10—24.00 (Lahti) helipl.

Stokholm, Motala. 14.30—15.15 ajawiitemuus. 18.05—18.30 löökpillimuus. 19.00—20.00 helipl. 20.30—21.10 wiiul. 21.50 kaitsewäeorkestri kontj. 23.00—0.25 „Aida“ Verdi oop. 3. ja 4. waat. Kuninglikust teatrist.

Deutschlandsender. 13.00—14.45 lõunamuus. 15.00—16.00 segaeeskawa. 16.15 wiise satja ooperist. 17.00—18.50 pärastlõunamuus. 19.10—19.40 klawer. 20.00—20.45 muus. heliplaatidelt, mitmetelt maadelt. 21.15—21.45 kerget muusikat. Saksofon. 22.15—23.00 Schuberti hel. 23.30—23.45 wäike öömuus. 24.00—1.00 tantsumuusika.

Droitwich. 18.50 kwintett. 19.15—20.00 tantsuork. 20.10—21.15 orkestrikontj. 22.15—23.00 tantsuork. 23.20 „Nahkhiir“, Joh. Strauss'i operett. 0.20 Mozarti sonaat klawerile. 0.40 kwintett. 1.15—2.00 tantsumuus.

Moskwa Komintern. 15.00—16.00 solistidekontj. Sopraan ja bariton. 17.13—17.30 kontj. heliplaatidelt. 19.45 klawerikontj. 20.00 „Mölder — nõid, petur ja äi“, Fomini montaazh. 21.00—22.00 solistidekontj. Sopraan ja tshello.

MARS Hospidali 2-a
Algus kl. 5, pühap. kl. 2
Suurepärane kaksikeeskava!
Karl L. Diehl ja Sybille Schmitz
seiklusrikkas suurfilmis
„Vangistatud suurvürst“
Film suurejoonelise lavastuse ja põneva sisuga vene tsaariaegses miljöös.
II. „Iluduse tempel“
Peaosis: Gary Grant ja Genevieve Tobin

Neljapäewal, 29. okt.

Tallinn. 7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemine. 7.20 hommikkontj. 8.10—8.30 hommikpalwus. 17.45 helipl. 18.00 mitmesugused tantse mitmesugustelt maadelt (helipl.). 18.30 prantsuse keele tund. 19.00 jazzmuusikat kahel klaweril. 19.30 päewauud. 20.00 ajanäitaja-õiendus, ilmateade. 20.05 Edward Griegi soololaule. Esitab sopraan M. Runge-Arder. 20.25 pool tundi perenaistele. Alma Ilmakaewu: Puhtuse ja korra loomine kodus. 20.55 nimede eestistamise weerandtund. E. Rajandi: Tähelepanekuid nimede eestistamisel. 21.10 RR orkestrikontj. 22.10 reportaazh Narwa linna waatamiswäärsusist (helipl.). 22.55 päewauud.

Helsingi, Lahti. 17.00—18.30 orkestrikontj. 18.30—18.50 (Helsingi) klöödikontj. 19.15—20.00 laul. 20.00—20.25 wiiul. 20.40—21.45 kontj. helipl. 22.10—24.00 (Lahti) helipl.

Stokholm, Motala. 14.30—15.00 helipl. 15.30—16.00 Franki trio fis-moll, op. 1, nr. 1. ~~18.50—19.45 orkestrikontj. 20.55~~—21.15 moodsaid prantsuse laule. 23.00—24.00 helipl.

Deutschlandsender. 13.00—14.45 lõunamuus. 15.00—16.00 segaeeskawa. 16.45 laulu heliplaatidelt. 17.00—19.00 pärastlõunamuus. 19.25—19.45 kwartett. 20.00—20.45 ajawiitemuus. 21.10 wanu ja uusi marsse. 22.00—23.00 P. Graener juhatab Wiini filharmooniaorkestrit. 23.30—23.45 öömuus. 24.00—1.00 öömuus.

Droitwich. 18.45 helipl. 19.15—20.00 ajawiitemuus. 20.40 solistidekontj. 21.15—22.30 raadio-operett. 24.00 südaöö jumalateenistus. 0.20—2.00 tantsumuus.

Moskwa Komintern. 15.00—16.00 laul. Mezzosopr. ja bariton. 17.13—17.30 kontj. heliplaatidelt. 18.00—22.40 „Dubrowski“, Naprawniku ooper.

Elulähedane direktorihärra.

Naatanael.

Alewi gümnaasiumi direktor wõitis kooli tantsukursuste lõpul korraldatul tantsuwõistlusel esimese auhinna. Ajalehest.

Kui mingi küsimuse ümber läheb waielusteks, siis ei jäeta enne, kui kas kõrwetatakse näpud, wõi lõhutakse wastamisi pealuud sõse kui õõniad kõrwitiad. Kui üks räägib ja teine on wait, siis pealtkuulajail tekib arwamine, et teine on juhm kui jahukott ja loll kui loomaaeris ja oma prestiizhi jalulseadmiseks too teine peab hakkama kõigest jõust sahwatama kaaia. Ta peab tegema seda ka siis, kui kõneainne teema on talle wõõras kui wõjainimesele lennukirool käsitamine.

Sellest siis tuli, et kui üks märkis, et meie kool weel ei seisa tasemel, kus ta seisma peaks, siis igamees leidis enese kutsutud olewat wiskama kiwimürakaid meie keskkooli suunas. Kiwihiiglastele oli maalitud hüüdlauseid: „Kool on eluwõõras!“

„Õpetajad kaswatawad lapsi pealpool pilwi!“ „Reforme, reforme, reforme!“ jne. jne.

Waimari alewi gümnaasiumi direktor hr. J. P. Prillnase kuulis kiwide wihisemist kõrwade ümber, kuid alguses heitis käega: las loobiwad, küll warsti wäsiwad. Üksikutest kiwidest kaswas aga jõudsasti kiwirahe. Igalt poolt langes etteheiteid kui pomme Madridile, nõuti lammutamist, wallandamist ja uuestiülesehitamist ja direktorihärra südamerahu oli kui peoga pühitud. Lõpphoop tuli õpilaste poolt.

Neljanda keskkooli klassi wäike Inge tippis ühel päewal pikal wahetunnil direktorihärra kabinetti ja jäi ukse kõrwale ärapotawase elukorda seisma.

„Noh, wäike Inge, mis sul siis uudist?“

„Tulin paluma luba tantsukursustest osawõtmiseks. Homme algawad alewis kursused diplomeeritud professori juhtimisel.“

„Sina? Wana sa oled?“

„Neliteist juba ammu täis.“

„Hm! Oled weel liiga noor tantsusaali jaoks. Kaswa paar-kolm aastat, eks waatame siis.“

„Tähendab, härra direktor, teie ei luba?“

„Ei!“

Wäike plika nippis weidi põlleserwa kallal ja purskas siis:

„Nüüd näen, et papal on õigus. Olete eluwõõras õpetaja, wõi nagu ütles isa: inimene, kes ei näe kangemale kuiwast raamatu a+b-st!“

Uks kläunius kinni ja direktorihärra südamele wajus kiwi mitte kergem Linda kiwist kilemistes. Ta oli wana mees juba, aastate hallaöö oli käinud üle juuste ja ilus kikkhabegi lõua otsas oli kui lubjawette torgatud. Aastaid üle kuuekümne juba, rehkendas ta ise, mis ime siis, kui ei jõua pidada sammu teiste ajanäitajatega.

Õõselgi ei annud ajawaim direktorihärrale rahulikku uinumist, üks nägemus ajas teist taga. Hommiku eel ilmus wäike Inge direktori woodi ette, tal olid imeilusad tiiwakesed lleibi küljes ja käes kandis ta suurt palmioksa. Tilluke inglike lesluleisehäälel kõneles:

„Direktorihärra J. P. Prillnase, pöörake ümber! Saage elulähedaseks, muidu kaotate koha.“

Silmad aukus ja habe imelikult turris wankus mees järgmisel päewal kooli. Jõudis waewalt kabinetti, kui tuli keegi abiturient.

„Palun luba tantsukursuste korraldamiseks koolis.“

Prillnase kahwas püsti ja juba olid tal keelel sõnad poissi kabinetist wäljawiskamiseks, nagu oli talitanud samasugustel juhtumitel eelmistel aastatel, kuid siis kui imewäel seisis wäike tiibadega Inge seal ja wehkles palmioksaga, millel kangesti oli leimopäätti luju ja laab.

„Hüwa!“ langes direktorihärra toolile tagasi. „Korraldage siis.“

„Kas ka direktor ise ei wõtaks kursustest osa? Kõik teised õpetajad on oma nimed juba kirja pannud.“

Elulähedus! surises Prillnase peas ja ta wastas:

„Tubli! Kandke ka minu nimi teiste sekka.“

Wäimari gümnaasiumi direktori süda järgmistel päewadel oli täis walu ja piina, kui ta koos õpilastega ja õpetajatega kelsis saalipõrandal fok-trott hüplewaid sammusesi. Kolmandal päewal alewi wahel jalutades kogemata juttus mees kahe daami selja taha, kes waljul häälel midagi seletasid. Üks ütles:

„Härra Prillnase olewat imelikult muutunud, räutis meie Riina“.

„Ja. Endel on temast lausa waimustusses. Wanasti polewat wana känd näinud midagi peale raamatute ja tuupimise, nüüd lubanud tantsukursused koolis.“

„Kõige toredam weel see, et ta ise tantsiwat kaaja. See on alles elulähedane direktor, ma ütlen!“

Direktorihärra J. P. Prillnase kerralt sai tagasi oma endise rahu. Enamgi weel: ta hakkas tundma lõbu tantsukursuste tundidest õhtupoolikuti. Ta tegi weel ühe suure awastuse. Wäike Inge polnud sugugi enam nii laps, nagu oli arwanud seni ja neil paslikud kaheksi sammud kokku paremini kui ühelgi teisel paaril. Kõik olid õnnelikud ja rõõmsad, nii õpilased kui õpetajad ja rahwaski alewis rääkis Wäimari elulähedasest koolist ainult kiituseist nõretawaid sõnu.

Ühel päewal klassist kabinett poole minnes astus alki direktori ette wäike poiss keskkooli klassidest ja palus ilusti wabandust:

„Wabandage üks silmapilk! Mul oleks waja weidi juhatust.“

Prillnase oli alati õpilaste iseteguwusse ja isesiswali mõlemise poolt ja õhutas ikka ja ikka jälle õpilasi küsima seletusi, kui midagi on jäänud arusaamatuks. Nii peatus ta nüüdki abiwalmina.

„Kuidas oli tango wiies samm? Meil kaskis pole kellelgi sammust õiget arusaamist, kuid teil läks eile õhtul samm nii marudalt hästi. Kas te ei näitaks mulle?“

Nõu on nõu ja direktor peab hädasolewaid õpilasi aitama. Nii tõstis direktorihärra käed pooji, nagu hoidis neid õhtuti profesjorijaks ja keerutas sammu maha, et poisil jäi waimustusest hing kinni.

„Oot-oot, ma proowin ka!“

Proowis, aga walesti. Ja direktorihärral oli tööd ja waewa poisile sammu õieti kätteõpetamiseks.

Nii oli Wäimari kool muutunud mõne päewaga läbi-läbi elulähedaseks ja igal õhtul tantsiti südaööni wälja, et warbad olid willis ja põrandale tekkisid higiloigud. Esimestel päewadel oli tundides kõik nagu wanasti, siis hakkasid õpilased wabandama, et ei ole suutnud ajapuudusel õppetunde korralikult ette walmistada. Direktor sõdis ja manitses, kuid wastused muutusid ikka segasemaks ja walemateks ning Prillnase kirlus peast halle juukseid kui jägistuul kaseladwast lehti.

Nii kestis kaks nädalat. Õpilased keksisid tantsurütmis kooli, õpetajad õpetajatetoas tuletasid meele nõkse ja konkse, mis polnudki palju lihtsamad keeruliste teadmiste tõdedest. Siis jõudis kursus lõpule ja pühapäewa õhtul oli ette nähtud lõpp-pidu ja tantsuwõistlused. Eelmisel õhtul wäike Inge tuli direktori juure:

„Kellega tantsite teie wõistlusel?“

„Mina? Ma ei wõistle üldse. Minusugune wana känd! Las' nooremad rassiwad omawahel.“

„Aga te tantsite ju palju wahwamini kui kõik poisid kokku. Kas te ei tahaks tantsida minuga? Kindlasti toolsime esimese auhinna.“

Waikese ettepanekule oli raske wastu seista ja nii tuligi, et pühapäewal startisid teiste seas ka hallipäine direktorihärra J. P. Prillnase ja keskkooli neljanda klassi nugisjilmaline Inge. Neil oli edu ja üksmeelselt auhindamisekomisjon langetas otsuse:

Direktor ja Inge päriwad esimese auhinna ja nad tunnistatakse Wäimari gümnaasiumi esitantsijateks. Mõlemale pandi kiriju paela otsa riputatud aurahad kaela ja õhtule kogunenud alewi koorekiht plaksutas [illegible] käed rakku ja trampis suurest waimustusest kontsad saabastel alt.

Hommikuni kestis rõõmus trama ja trall koolisaalis ja õpilased ei jõudnud küllalt tihti karjuda elagu oma wahwale ja tublile direktorile.

Teisel päewal pool hommikupoolset Prillnasel läks saatkondade wastuwõtmisega. Kõige esiteks tuli alewiwanem, tõi suure lillekimbi kaasa ja soowis direktorile tema suure wõidu puhul õnne. Siis tulid kõikide teiste organisatsioonide esindajad ja igaühel oli midagi ilusat ja sooja ütelda. Kõikidest sõnawõttudest meeres aga raske suurtükimürana läbi mõte: Wäimari gümnaasium on muutunud elulähedaseks tänu direktorihärra wabameelsusele ja lahtistele silmadele.

Direktor wõttis wastu saatkondi ja klassides, kus pidi tulema Prillnase tunnid, keerutati pinkide wahel tantsusamme. Enne lõunat direktor wabanes õnnesoowijate rünnakuist ja ruttas klassi, kus oli ette nähtud tema tund. Köhatas kord, istus ja mõtles ja kogeles sõna siit ja teise sealt. Kõrgem algebra, näe möödunud aastal seda asja kawas ei olnud ja ajast, millal Prillnase seda õppis, oli nii kohutawalt palju aega mööda. Mitte ei tulnud meele, siputa jalgu wõi kruti habemest kas wõi kõik karwad ükshaawal wälja. Prillnase tegi klassiruumis wäikese jalutuskäigu ja püüdis koondada mõtteid. Kusagil pealmus luges keegi: üks — kaks ja kolm — neli ja wiis, ning kõrwus huugas koksirütm, et kõrwalestad wärisesid.

Õpilased juba sosistasid ja itsitasid. Et teha kord lõpp ülipiinlikule waikusele, kogeles Prillnase:

„Waadake... ma ei saanud mahti... aega ei olnud... ja polnud ka meeles... Sõnaga, ma pole tänast tundi ette walmistanud...“

Keegi poiss tõusis ja peagu karjus:

„Sest pole wiga midagi! Teeme mõne tantsunumri. Mulle tango wiies samm kuidagi ei hakka istuma täiesti kontides. Wõiksite näidata meile, kuidas seda tuleb teha.“

Ning läkski tantsuks lahti.

PHILIPS

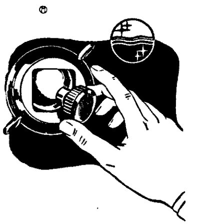

MONONUPP

Peale muusika ja kõnede ülekande vilmistlemist ja täiendamist, mis tänapäeval originaali ettekandele nii võrratult sarnane; peale segavate häirete ja vilede kõrvaldamist on ühenupukäsitus nüüd suurim edusamm raadio alal käepärasuse ja praktilisuse mõttes, mida pakkuda võib raadiokuulajaile vaid PHILIPS maailma suurim raadiotööstus.

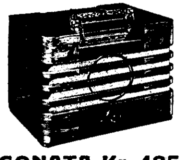

SONATA Kr. 425.

VAHELDUVVOOLULE
JÄRELMAKSUGA IGAS KUUS:

7 KUUD	Kr.	63.—
10 „	Kr.	45.—
13 „	Kr.	35.25
ALALISVOOLULE	Kr.	440.—

PHILIPS MINIWATT RAADIOLAMBID ON 125 KORDA KONTROLLITUD

Uus maapõuewara?

Kodumaa rohelisest sawist wärwi.

Tallinlase Joh. Mansingi tähelepanuwäärne leiutis. — Kaewandus Narwa mnt. ääres mäeweerus.

Tallinlane Johannet Mansing on pikemat aega katsetanud glaukoniit- ehk rohelise sawiga ning leiutanud talitusviisi, kuidas sawist pesta wälja rohelist wärwainet, mida teiste ainetega segatult wõib wäga hästi tarwitada hoonete, aedade jne. wärwimiseks. Roheline wärwaine lubja, kriidi ja kipsiga segatult andwat ilusatoonilise rohelise wärwi.

J. Mansing kawatseb wärwainet hakata tootma kodukaunistamise tarbeks ning pöördus linnawalitsuse poole 25 aastaks kontsessiooni saamiseks;

Linnale on J. Mansing nõus maksma iga kilo puhta, wäljapestud wärwaine pealt 1 sent.

Kuna palweesitaja arwates wärwaine kodumaine tarwitus wõiks piirduda 10—20 tonniga, siis linn oleks jaanud sellelt 100—200 krooni tulu.

Linn ei pidanud majanduskomisjoni ettepanekul kontsessiooni andmist wõimalikuks, kuna see oleks linna maade reserweerimine pikemaks ajaks. Küll aga ollakse nõus J. Mansingule andma rendile wäiksem maa-ala rendihinnaga kr. 30 hektaarilt katsewiisil teostemiseks, kuni selgub, kas sellel tööstusel wõib olla edu ja saadustel turgu.

Glaukoniit- ehk rohelist sawi leidub Tallinna ümbruses küllaldaselt, kus sawi asub paelihtide all. J. Mansing soowis kontsessiooni saada

Narwa maantee-äärsest mäeweerust,

mis asetseb õhkulastud weneaegsete laskemoona keldrite kohal, Tondi raba lähedusel.

J. Mansingu kawatsuste kohaselt oleks töö toimunud maa all.

KÕIK TEED VIIVAD „ROOMA" KABAREE
KUS TÕSTAB MEELEOLU HR. PERT OMA ORKESTRIGA

Uus piduväljak Tallinna.

Lauljate Liit algatuse eesotsas.

Eesti Lauljate Liit on astunud etteotsa aktsioonile, mille ülesandeks Tallinna ajakohase piduwäljaku loomine.

Tallinnas andwat tunda juba aastaid suur wajadus ajakohaselt korraldatud wäljaku järele, kus oleks wõimalik korraldada riiklike ja rahwuslike tähtpäewade puhul waadõhuaktusi, wõimlemispidustusi, teatrietendusi, kaitsealalisi demonstratsioone, laulupidusid jne.

Rendeks otstarweteks seni kasutatud wäljakud — staadion, lauluwäli, hipodroom jne. ei ole praegusel kujul küllalt sobiwad ja wajawad põhjalikumat korrastust, mis ühel eraorganisatsioonil käib üle jõu.

Mõne aja eest korraldas Lauljate Liit nõupidamise, millest peale LL esindajate wõtsid osa ka haridusministeeriumi, kaitseministeeriumi ja riikliku propaganda talituse esindajad. Nõupidamisel tunnistati piduwäljaku korrastamine wajalikuks ning leiti soowitawaks pöörduda palwega riigiwanema poole, et riigiwanem piduwäljaku korraldamise aktsiooni wõtaks enda eestkoste alla.

Palwe esitatud riigiwanemale asjast huwitatud eraorganisatsioonid ühiselt. Täna leiab LL-s aset uus nõupidamine, millest wõtawad osa esindajad paljudest eraorganisatsioonidest, keda tehtud algatusest huwitatuks.

Ainuke noorte ajaleht — Õpilasleht 1× näd.

Nii elab Saaremaa.

Pangal põles talu maha.

Mustjala wallas, Panga külas põles esmaspäewa õhtul maani maha Reinu talu elumaja ja sellega ühise katuse all aswad laut ning rehealune. Omanik O. Ilti kahju umbes 2000 kr. Tuli sai alguse leiwaahjust.

Tuule tõttu tuli ähwardas kanduda ka naabruses asuwatele hoonetele, kuid kohaliku tuletõrje agara tegewuse tõttu need suudeti siiski päästa.

Pussitas sõpra.

Teisipäewa öösel pussitas Pihtla wallas Wanamõisa külas Saare talu sulane Aleksei Walkum sama küla elanikku Johannes Petrowi. Mõlemad olid õhtul koos Petrowi juures joonud kodulõlut. Walkum jäänud joobnuks ja selle tõttu kõrwaldati ta seltskonnast. Lahkudes Walkum unustas maha oma mütsi. Öösel läks Petrow talle peakatet koju järele wiima. Walkum ei wõtnud aga mütsi wastu, waid selle asemel haaras pussi ja lõi Petrowile raske haawa wasakusse õlga.

Pärsamaa jääb Pärsamaaks.

Siseministeerium teatas Saare maawalitsusele, et Pärsamaa wallawolikogu palwe walla ümbernimetamiseks Kaisu wallaks on jäänud tagajärjeta. Põhjuseks olewat asjaolu, et kohapealt on saadetud ministeeriumile mitu kirjalikku sellekohast palwet, millele alla kirjutanud terwe hulk Pärsamaa senise nime pooldajaid.

Loomakaitse selts piirab tuvikeste juurekasvu.

Kuresaare loomakaitse selts ehitas kohaliku algkooli pööningule erilise tuwikeste talikorteri. Sel teel lubatakse kaaskodanikke päästa n. n. „tuwikeste nuhtlusest", mis awaldub majade reostatud ümbruses. Nimelt on loomakaitse ühingul kawatsus panna wiire lindude liigsele sigimisele sel teel, et nende mune hakatakse häwitama.

Saaremaa pastorid ihkavad rahvuskokku.

Saaremaa kirikuringkonnad on hakanud ikka kindlakujulisemalt rääkima mõnede Saaremaa waimulikkude wiimisest rahwuskokku. Nii Waljalas peetud Saaremaa usutegelaste päewal otsustatigi astuda ühendusse seltskondlikkude komiteedega, missugune ülesanne tehti Kaarma pastor Kõiwile. Rahwuskogu kandidaatidena nimetatakse pastoreid Jannot Kihelkonnalt ja Reinartit Pühalt.

ŠOKOLAAD Toffee KAWE

7000 krooni pooleks.

Õnnelikud loteriiwõitjad Narwas.

Eile sai Narwas teatawaks, et klassiloterii üks suuremaid wõite on müüdud Narwas „Presja" kauplusest. Nagu selgub, on pilet nr. 17.083 müüdud kahes osas tundmatuile.

Huwitaw on märkida, et waremate loosimistel selle numbri omanikuks oli üks ohwitser, kes aga seekord selle numbri wastu huwi ei tunnud ja hiljem walis teise.

Hobusemees wigastas raskesti naist.

Õnnetus Narwa maanteel.

Tallinna linna keskhaiglasse toodi rawimisele 36-aastane Aleksandra Karosjewa, kes oli liiklemisõnnetusel saanud raskesti wigastada Narwa mnt. nr. 118-b maja kohal. Naine oli wäljunud lähedalolewast poest ja tahtnud minna üle sõidutee. Kõnnitee ääres on talle aga peale sõitnud üks tundmata hobusemees.

Pärast õnnetust on hobusemees sõitnud edasi peatamatult, jättes ohwri abituks tee äärde. Walude käes oigawa naise olid toimetanud tema elukohta Narwa mnt. nr. 95 - 1-a teised teedsõitwad hobusemehed. Nad teatasid loost ka politseile ja wiimase korraldusel toodi naine linna keskhaiglasse. Arst leidis, et Anna Karosjewal on murdunud wasakuid roideid.

Uusi ehitusi.

Linnawalitsus oma wiimasel koosolekul otsustas kinnitada järgmised ehitusprojektid:

M. Korm'i projekt puust kahekordse elumaja ehitamiseks Vanniteie tän. nr. 6;

M. Lõhmuspuu ja Bulsakoff'i projekt puust kahekordse puumaja ehitamiseks Raudtee tän. nr. 15.

M. Krupp'i projekt kiwist kahekordse elumaja ehitamiseks Willardi tän. nr. 13;

E. Erm'i projekt kuuri ja keldri ehitamiseks Tedre tän. nr. 31;

J. Marks'i projekt puust elamu, majandushoone ja puukuuri ehitamiseks Mõtuse tän. nr. 22;

Joh. Perker'i projekt ühekordse katusekorraga elumaja juurde- ja ümberehituseks.

Magawalt perenaiselt wiidi raadioaparaat.

Teisipäewa öösel tungiti akna kaudu Karksi wallas Pärnumaal Hanskola tallu ja wiidi ära 250-kroonine raadioaparaat. Murdwarguse ajal omanik Ann Jalak magas samas toas, kuid ei kuulnud midagi ning ei tea ka kedagi warguses kahtlustada.

Perekonnateated.

Kihlatud.

Tallinna linna perekonnaseisuametis. — **Felits Tammes**, 29 a. merimees, ja **Aliide Trump**, 32 a. lesk kodune. Mõlemad elawad alaliselt Tallinnas. — **Georgi Neitsal**, 26 a. raudteeametnik, ja **Herta Prentsel**, 35 a. äriteenija. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Peeter Salakin**, 41 a. tööline, ja **Liidia Potsepp**, 31 a. tööline. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Aleksander Samuelitsh**, 48 a. ärimees, ja **Johanna Mathiesen**, 31 a. äri alal tegutseja. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Adolf-Friedrich Palts**, 22 a. kontoriametnik, ja **Liidia Kasin**, 20 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Arseni Wähi**, 28 a. mööbelsepp, ja **Aliise-Marie Juhanson**, 33 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Aleksander Ojala**, 26 a. trükitööline, ja **Elfriide-Marianne Karu**, 30 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Felix-Adolf-Hermann Johanson**, 29 a. raamatupidaja, ja **Helene-Elisabeth-Ingrid Auberts**, 19 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Wladimir Walkaun**, 28 a. pagar, ja **Marta-Aliise Mikimer**, 26 a. tööline. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Woldemar Leon**, 31 a. lahutatud kaupmees, ja **Ella Madisson**, 34 a. lahutatud kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Heinrich Saul**, 28 a. merimees, ja **Raisa Pakk**, 24 a. juuksur. Mõlemad elawad Tallinnas.

Tallinna Toompea Kaarli koguduses. — **Arnold Sirg**, 22 a. käsitööline, ja **Emmi-Marjette Sepik**, 22 a. käsitööline. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Edmund-Eduard Leetaru**, 26 a. arst, ja **Ilse Köpper**, 20 a. kodune. Peigmees elab alaliselt Tartus, pruut Tallinnas. — **Woldemar Sarik**, 26 a. tööline, ja **Helmi Göörmann**, 25 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas.

Tallinna Issanda-Muutmise ap.-õigeusu koguduses. — **August Siimann**, 26 a. tööline, ja **Leonida Pilper**, 19 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas.

Järwa-Jaani ew.-lut. koguduses. — **Jüri-Woldemar Linnas**, 35 a. lahutatud põllupidaja, ja **Kari Salumets**, 24 a. perenaine. Peigmees elab Tallinnas, pruut Kulsema wallas.

Abiellunud.

Tallinna Jaani koguduses reg. Aleksander **Eilberg** ja Marta **Waltmann.**

Tallinna Püha-Waimu koguduses reg.: — Warnel **Kilber** ja Maria **Luks**; Walter **Pahla** ja Walli **Eisen**; Johannes **Pokats** ja Armilde **Lepp**; Karl **Tamm** ja Wanda **Treumann**; Julius **Toswel** ja Leida **Krutob**; Artur **Otsa** ja Elwiira **Kaufmann**; Johannes **Wainumäe** ja Olga **Simson**; Wladimir **Wiherpuu** ja Linda **Mertens**; Jaan **Teber** ja Salme **Raid**; Herbert **West** ja Aino **Kärm**; August **Simon** ja Miili **Kaup**; Oswald **Priimann** ja Olga **Kaupmees**; August **Päia** ja Helmi **Lettens**; Helmar **Meier** ja Ludmilla **Teliskiwi**; Jaan **Kiwistik** ja Elise **Wiikmann**; Elmar **Roomann** ja Helmi **Roomann**; Artur **Käggo** ja Raissa **Estorn**; Alfred **Müütelmann** ja Liidia **Tomson**; Nikolai **Andra** ja Linda **Wastapen.**

Lahutatud.

Tallinna ringkonnakohtus. — Olga ja Eduard **Luup**; Pawel ja Ljubow **Podgornow**; Pawel ja Antonina **Morosow**; Jelisaweta ja Aleksander **Meister**; Mariette ja Aleksander **Kilo**; Hilda ja Karl **Tieth.**

Sündinud.

Tallinna linna perekonnaseisuametis reg.: Heinrich ja Harda-Theodora (neiuna Loberg) **Kukk'el** — poeg **Rein**; Elwiine-Luise **Alender'il** — poeg **Arwi**; Heinrich ja Emiilie-Heleene (neiuna Semjelson) **Eaksen'il** — tütar **Maie**; Georg ja Minna-Lowiise (neiuna Burkewits) **Mitrowski'l** — poeg **Arni**; Kuuno ja Linda (neiuna Krull) **Haasma'l** — poeg **Awo**; Grigori ja Tatjaana (neiuna Muhin) **Krasnogorski'l** — tütar **Taissia**; August ja Emiilie (neiuna Meetua) **Madwärk'il** — tütar **Milwi.**

Tallinna Jaani koguduses reg.: — Age-Pille **Liblik**; Helgi **Tamberg**; Hillar-Aare **Jõgisalu**; Welio **Lauringson.**

Tallinna Püha-Waimu koguduses reg.: — Tea-Mai **Alawina**; Wello **Lambut**; Ilo **Papli**; Koit-Waldek **Uudsemaa**; Eino **Peek**; Iwi **Jaglist**; Rein **Karuloo**; Wiiwi **Pebrae**; Sirwi **Käggo**; Helle-Mall **Maasikamäe**; Liia **Palm**; Harda **Pukk.**

Surnud.

Tallinna linna perekonnaseisuametis reg.: Karl **Wilhelmson**, 68 a. wana; Emiilie **Reino**, neiuna Kiklas, 48 a. wana; Ferdinand-Eduard **Wiikholm**, 60 a. wana; Mari **Kirkmann**, 78 a. wana; Heleene **Kamberg**, neiuna Ots, 57 a. wana; Awo **Haasma**, 1 päew wana; Johannes **Seks**, 44 a. wana.

Tallinna Jaani koguduses reg.: — Ida **Klinge**, 50 a.; Anette **Rästas**, 53 a.; Aleksander **Karatschew**, 23 a.; August **Mänd**, 53 a.; Marie **Kask**, 54 a.

Tallinna Püha-Waimu koguduses reg.: — Karel **Promisen**, 61 a.; Alide **Leismann**, 51 a.; August **Tõlbaliк**, 35 a.; Johannes **Kask**, 13 a.; Johannes **Pessor**, 62 a.; Hans **Laas**, 31 a.; Emil **Sperrlingk**, 50 a.; Kenno **Raag**, 23 a.; Artur **Ottens**, 16 a.

Kukkumine katuselt.

Greiffenhageni haiglasse toodi rawimisele 62-aastane Mihkel Tenson, kes elab Allika tän. nr. 10—6. Ta on töö juures majakatuselt alla kukkunud. Selle tagajärjel on tal murdunud roideid ja wigastus on raske.

Wenemaal põleb.

Eesti-Ingeris oli wiimastel päewadel näha tihedat suitsupilwe Nõukogude Wene territooriumil. Nüüd hilissügisel arwatawasti ei saa enam olla tegemist metsapõlemisega, mispärast arwatakse, et mõnes külas oli suurem tulekahju.

SPORT

Sündmused nädalavahetusel.

Poksijad ja maadlejad tules väljaspool Eestit.

Eelolev nädalavahetus kujuneb meil spordi alal eriti tähtsaks, kuna rida meie paremaid sportlasi viibib välismail pinevas võistlustes.

Täna sõidab K. Palusalu Soome kaudu Rootsi, et laupäeval ja pühapäeval võistelda Göteborgis suures rahvusvahelises konkurentsis, kuna seal peale rootsi raskekaallaste kaasa teeb arvatavasti ka sakslane H. Hornfischer. Samasse sõidab võistlema ka A. Neo, kes aga Tallinnast väljub hiljem.

Samuti algavad pühapäeval Helsingis suured maadlusvõistlused ja kestavad kolm päeva. Neist võistlusist võtab osa kalevlane V. Mägi ja mõned Harju maadlejad. Soomlased tahtsid võistlema saada ka Neod, kuna neil poolraskekaal kujuneb tugevaks.

Reede hommikul sõidab Tallinnast Helsingisse Eesti valitud poksi-kaheksa, et sealt jatkata teekonda Viiburisse, kus pühapäeval toimub 11. Eesti—Soome maavõistlus poksis. Mõlemal pool lahte on üldiseks arvamuseks, et maavõistlus kujuneb tasavägiseks. Soome ajakirjanduses pühendatakse pikki artikleid maavõistlusele. Ühtlasi on aga Soomele murekiisimuseks rea poksijate siirdumine elukutseliste leeri pärast seda maavõistlust.

Meeskonnaga sõidavad kaasa E. Köppo, P. Matsov ja N. Maatsoo.

Spordihoone küsimus liigub.

Juba pikemat aega on päevakorral seisnud Tallinna väärika spordihoone ehitamine, kuna selle järgi on vajadus suur. Küsimust on arutatud mitmeti, on kavatsetud iseseisvat spordihoonet, või jälle messihoonet, mida kasutataks ka sportlased.

Eile õhtul peeti sporthüroos selles asjas järjekordne nõupidamine. Üksikasju pole veel teada. Igatahes küsimusele on sutud jälle käik, kuna pealegi on loota valitsuse, linna ja seltskonna kaasabi.

Raskejõustiku mured Narwas.

Virumaa spordiliidu esimees F. Annik, instruktor O. Topman ja liidutreener N. Kursman käisid Narva linnapea J. Lusti jutul raskejõustiku arendamise küsimuse pärast, paludes omavalitsuse kaasabi ruumide asjus.

Seni on harrastatud peamiselt Võitlejas poksi ja tõstmist. Maakondliku spordiliidu kava kohaselt tahetakse hakata kõigis organisatsioonides rohkem rõhku panema raskejõustikule. Takistuseks on aga treeningruumide puudus. Peetakse vajalikuks ühist harjutusruumi ja loodetakse, et linnavalitsus omalt poolt selles mõttes tuleb vastu. Linnapea avaldaski lootust, et omavalitsusel võimaldub anda mõnes linnale kuuluvas majas vastavaid ruume sportlastele kasutada.

27 ujumisrekordi.

Viimasel rahvusvahelise ujumisliidu koosolekul peale muude küsimuste kinnitati 27 uut ujumise maailmarekordi. Need on järgmised:

Meeste rekordid: 100 m vabalt Peter Fick, USA, 56,4, 100 m. rinnuli J. Higgins, USA, 1.10, 200 jardi rinnuli J. Kasley, USA, 2.22,5, 200 m rinnuli J. Kasley 2.37,2, 400 m. rinnuli F. Jensen, Taani, 5.45, 100 m selili **A. Kiefer, USA, 1.04,8, 150 jardi selili A. Kiefer 1.32,7, 400 m selili** G. Kojac, USA, 5.16,4.

Naiste rekordid: 100 m vabalt Villy den Ouden, Hollandi, 1.04,6, 440 jardi vabalt Rita Maestenbroek, Hollandi 5.29,2, 440 jardi vab. T. Vagner, Hollandi, 5.22,0, 500 jardi vabalt R. Hveger, Taani, 6.14,8, 500 jardi vabalt T. Vagner, Hollandi, 6.09,8, 500 m vabalt R. Hveger, Taani, 6.45,7, 880 jardi vabalt L. Knight, USA, 11.34,4, 800 m. vabalt R. Hveger, Taani, 11.11,7, 1500 m vabalt G. Frederiksen, Taani, 22.36,7, 100 m rinnuli H. Hölzner, **Saksa, 1.23,4, 100 m rinnuli V. Christensen, Taani, 1.22,8, 100 m rinnuli H. Hölzner, Saksa, 1.20,2, 200 jardi rinnuli H. Hölzner, Saksa, 2.42,6,** 100 m selili Rita Mastenbroek, Hollandi, 1.15,8, 200 m selili **E. Holm-Jarret, USA, 2.48,7,** 400 m selili **E. Kompa, USA, 6.04,8,** 400 m selili Rita Mastenbroeck, Hollandi, 5.59,8, 4×100 m Hollandi (Selbach, Mastenbroek, Vagner, den Ouden) 4.32,8.

Kui kaubakast oli moodsaks magasiniks

„Harjusk tuleb!“ Imede kast ja selle sisu. Oodatud külaline — elav ajaleht. Sombrakud — mustlaste nuhtlus.

Mida enam lühenevad päevad, seda elavamaks muutub rändkaupmeeste pere. Vinnatakse rasked pambud selga või võetakse kohvrid käeotsa ja minnakse linnades kõverasse tõmbunult nelja ilmakaare laiali. Käiakse kaupa pakkudes päevas maha kümneid kilomeetreid. Väike on aga kaubavalik nende pampudes: mõned odavamad riiderestid, särgid, kampsunid, kaelasidemed, kraed, sukad, sokid — see ongi kõik. Iga aastaga jääb aga hõredamaks nende pere, sest on raske ja raha tuleb vähe. Kes ostabki rändkaupmehelt, kui igasugused kauplused on käe-jala juures ja moodsate liiklemisvahenditega võib lühikese aja jooksul jõuda kümnete kilomeetrite taha oste tegema. Tuleb rändkaupmees majja, ostetakse ainult n. ö. naljaviluks mõne kümne sendi eest.

Harjusk tuleb!

Siiski lahutab meid ainult üle poolsajandi aasta, kui rändkaupmees oma pambuga oli weel sama, mis tänapäew moodsad, kaubaga laeni täidetud magasinid. Ajal linnades oli kauplusi wähe, maal neid polnudki. Astus sisse rändkaupmees, oli ta teretulnud. Imetleti ta pambu kaubarohkust ja tooduste ja osteti, mis tarwis. Oldi ju siis tol ajal nii wähenõudlikud, et

rändkaupmehe wäike pamp oli tõeline imedekast,

kust wõis saada kõike. Ainult soola, rauda, silgu ja heeringate järele tuli wõtta ette pikemad sõidud linna.

Rändkaupmees polnud siis tuntud rändkaupmehena, waid harjukana wõi harjuskina. Kui tol ajal öeldi: „Harjusk tuleb“, siis tähendas see, et rändkaupmees tuleb.

Harjuski ametit ei pidanud eestlased — nad leidsid endale alewat alandawa käia nagu kerjus majast majja. Harjuskid olid wenelased, peamiselt Pihkwa kubermangust.

Juba juurest kaugelt wõis harjuskit wälimusest ära tunda. Oli suwi wõi talw, kandis ta seljas ikka lühikest walkjat willast kuube, jalas sini-walgetriibulisi linaseid püksе ja pikki weeisaapaid. Peas ehtis

ümmargune nahkmütsike, mida tunti munemütsi nime all.

Talwel imetleti, kuidas nii kerge riietuse juures ei täki külm neile liiga tegema. Mis aga iga harjusk paratamatult kaes hoidis, oli konksuga wõi nupuga kepp.

Imedepambu kirju sisu.

Ja see imedepamp, mida wõib tänapäewa mõistete järele kohwriks nimetada, mis sundis harjuskit tugewasti küürutama, oli käsitöö tõeline ime. See ligi 2 mtr. pikk, 1 mtr. lai ja ¾ mtr. kõrge panipaik oli walmistatud pärnaniinest. Kuigi ta kaalus ainult waewalt pool kilo, oli ta siiski nii tugew, et mees wõis wabalt sellele istuda, ilma et see oleks wäjunud wõlki. Ja niine liitekohad olid nii hoolega tehtud, et paljas silm neid paremal tahtmisel ei leidnud.

Kui harjusk awas oma pambu, tulid sealt nähtawale igat-wärwi siidrätid, suurrätid, sitsirätid, mis omaaja naispere nõutawam kaup. Kuid nende kõrwal ei puudunud kangemale soole igas pikkuses pusid ja peremeestele siilmetega noad leiwa lahtilõikamiseks. Siis edasi naelad, nõelad, sukawardad, nööbid ja lemmik-wärwained sinikiwi ja silmasinikiwi. Peale selle

ei puudunud harjuski pambus kunagi oma „apteegilabu“

maarjajää, kampwer ja juudaliitaga. Neist wiimast peeti nii tähtsaks arstimiks, et polnud üldse haigust, mille wastu seda üsse ei wõetud. Nagu kuria ilma ja ärategemise wastu oli see tõhusam wahend. Kui harjuskilt muud kaupa ei wõetud, siis seda tõrkwõimsat arstimit ikka. Peeriist oli ka harjuskil, kuid harwa wõeti seda. Oma kauba ja „apteegilao“ wõtsid harjuskid peale Tartust, sealsetelt wene kaupmeestelt, ja sealt alustasid nad oma rännakuid üle maa.

Tuntud nimed.

Ei olnud maanurgat, kuhu ei ulatunud harjuski jalg.

Ikka pamp seljas ja wäike pojuke kaasas;

Pojuke oli kaasas, et õpiks isalt äri mõtteid ja ka rahwa keelt. Selle tulemuseks oli, et iga täiskaswanud harjusk mõistis sorawalt eesti keelt. Kel polnud poega kaasa wõtta, pidi leestama oma ärireisid ja tehingud üksinda, sest ärimehe põhimõte ei lubanud koos käia. Juhti kombineeriti nii, et õhtuti saabuti oma wõistlejaga ühte ja samasse tallu öömajale.

Kuna harjusk alustas oma kaubareise lapsena ja lõpetas need, kui enam ei suutnud pampu kanda, siis said mõned neist üle maa wäga populaarseks. Wiimastena neist

wõiks mainida Helder Toomast ja Kotleppa, keda mäletawad weel wanemad inimesed.

Missugused olid nende tõelised nimed, ei tea keegi, kuid nii nimetas neid rahwas. Helde Toomas sai oma nime sellest, et oli lahke ja heasüdamline mees, kes ei wõtnud oma kauba eest kunagi hingehinda ja tasus öömaja ja talle pakutud waewa eest alati rikkalikult. Miks teist aga Kotlepaks nimetati, ei tea keegi. Kotlep oli aga teiste harjuskite keskel tõeline suurkaupmees. Oma kaubakaste wedas ta ringi hobusega ja kui tarwis, warustas ta ka oma wäiksemaid wendi tee peal kaubaga. Oma kodus Pihkwa kubermangus pidas ta suurtalu 6—8 hobusega, kus kõik tööd tehti palgalistega. Teenitud rahaga oleks ta wõinud kusagil linnas juure äri lahti lüüa, kuid mitukümmend aastat kaubakastidega ringikõndimine oli talle nii werre kaswanud, et ta ei suutnud sellest enam loobuda. Weel seitsmekümneaastasena wanamehena wõis näha teda ringi kõndimas. Julgesti wõis ta öelda, et Eestis pole ainustki küla, kus ta pole käinud.

Ega ka jalakäijad — talwel wõtsid nad kelgud abiks — polnud waesed mehed, sest kasuprotsent oli suur. Nende rahad ahwatlesid paljusid libedale teele;

ei möödunud aastakski, kui jälle mõni harjusk kusagil ei tapetud ja paljaks röövitud.

Kuna roimarite jälgimine tol ajal lapselikkudes jäi, ei saadud peagu kunagi mõrwarit tabada. Ja nii oli harjuskil wähe lootust kõrgesse ikka jõudmiseks. Kui enne ei murdnud teda haigused, siis warem wõi hiljem puuris mõrwari puss ta südamesse.

Sellele waatamata olid harjuskid alati lõbusad mehed. Suurte pühade puhul kogusid, nagu waremalt omawahel kokku lepitud, kuhugi tallu kokku. Wahest kümne ja isegi rohkem harjuskit. Kohe läks suurem trall lahti. Kui enestekeskel pillimehi polnud, kutsuti need talu eest küladest. Päewad läbi uhuti siis tantsu.

Harjuskitel oleks olnud weel lõbusam, kui nendega oleks seltsinud küla noored;

kuid need hoidsid end eemale. Harjuskile waadati ülalt alla kui alamast seisusest inimestele. Kes juhtus wõtma nende trallingust osa, peeti langenud inimeseks. Ka takid, kus neile wõimaldati praasnikute pidamine, omasid ajajooksul halwa kuulsuse. Nende elanikkudega käidi läbi ainult siis, kui tungiw tarwidus seda nõudis.

„See on harjuski tütar!“

Aga siiski leidus ikka neid, keda see halb kuulsus ei heidutanud. Eriti õrnema soo liikmeid. Olid wanemad kui walwsad tahes, kuid ikka leidsid tütred mahti harjuskitega sõbrustada. Ja nende sõbrustamiste tulemuseks oli wahete-wahel uus maailmakodanik. Alimentide nõudmist tol ajal ei tuntud, ja sellepärast wõis süüdlane harjusk muretult oma kaubakastiga ringi hulkuda. Aga siiski ei olnud nad just kõige halwemad isad;

ikka käisid nad omi lapsi waatamas ja tõid neile ja nende omadele kingitust.

Juhtus uus maailmakodanik olema tütarlaps, et unustanud harjuskid teda isegi siis, kui see oli juba täiskaswanud. Kingitused, mida ka selline noor neiu harjuskitelt alati. Kõik tundsid teda oma inimesena. Juhtus ta pühapäewal kirikusse minema, otsisid harjuskid oma kaubakastid põhjani läbi, et anda talle kõige paremat ümberpanemiseks. Oli neiu kirikust tagasi tulnud, rändasid need paremad hilbud jälle kaubakasti tagasi. Et harjuskeid palju ringi liikus, polnud nende tütardel kunagi tarwis oma tualettide puuduse üle kurta. Oli mõni neiu kolleegiete mõistete järele kirikusse rikkalikus tualetis ilmunud,

wõis öelda julgesti: „See on harjuski tütar!“

Kuigi harjuski tütrele weel üleolewamalt waadati kui harilikule tüdrukulapsele, käisid need siiski pead püsti ja kosilaste puudust nad ei tunnud. Wõib olla köitis meie noorimehi sama wõõrapärasus, mis omal ajal harjuskite tütarde emasid. Ja wähe pole meil sellepärast endiste harjuskite järeltulijaid.

Elaw ajaleht.

Muidu wõeti aga harjuskeid alati lahkesti wastu ja lühemat peatumist — ööbimist — ei keelanud talle keegi. Ta oli nagu oodatud perekonnakülaline, sest peale kauba tõi ta endaga ka kaaja portsjoni laia maailma uudiseid. Sellega täitis siis harjusk ka ajalehe aset. Harjusk teadis mitte ainult seda, mis sündinud naaberwallas, waid ka,

mis teeb ja mida mõtleb keiser ühes Peterburi linnas.

Ja harjuski informatsiooni kohaselt soowis see rahwale alati head. Ainult mõisnikud — need kurjad inimesed — ei tahtnud keisri sõna kuulda. Peeti kusagil sõda, siis oli jälle harjusk esimene, kes tõi wärskemaid sõjauudiseid. Muidugi seisid need harjuski uudised tõest wäga kaugel, kuid ega harjusk ei waleta, öeldi — ja usuti.

Aastate jooksul tekkisid igal harjuskil omad kindlad kunded, kes ostsid ainult tema käest. Näiteks, kes oli kord hakanud ostma Helde Toomа käest, see ei waadanud kunagi Kotlepa ega teiste harjuskite kaupa. Peremees, perenaine wõi -poeg wõis oodata rahulikult kuid, kuni tuli lõpuks ta oma harjusk. Ja juhtus nii, et peremehel oli oma, perenaisel oma ja peretütrel wõi -pojal jäi ka oma harjusk, nii kuidas kaldus kellegi sümpaatia. Ja igaüks neist uskus, et just tema harjusk toob alati parimat kaupa.

Saksu warustas juut.

Mõisadest hoidsid harjuskid end piinlikult eemale. Kuid nagu talurahwas, nii wajasid ka mõisasaksad linna kaupa. Neid warustasid aga sellega kaubajuudid. Millegipärast hoidsid ka wiimased end taludest eemale, nagu harjuskid mõisadest.

Harjusk ei müünud ainult, waid ka ostis. Kuid

ainukeseks kaubaks, mida nad ostsid, olid seaharjased,

millest walmistati kammimiseks peaharju. Nende harjaste ülesostmise pärast arwatakse nad saanud olewat harjuski nimetuse.

Umbes pooljada aastat tagasi hakkasid harjuskid kaduma, sest et tekkis ikka rohkem ja rohkem kauplusi. Ka inimesed muutusid liikuwamaks. Ei peetud enam raskeks kuluta linnateekonda ette wõtta. Siiski jäi weel wõimalusi kandekaubaga teenida, kuid wenelastest harjuskite asemele astusid nüüd omad mehed.

Wedel pärm Wenest.

Kuid Wenemaa ei annud meile ainult kandekaupmehi-harjuskeid, waid ka teisi asjamehi. Kui puudus weel preßpärm, siis

tulid Wenemaalt wedela õllepärmi müüjad.

Suured waadid peal, sõitsid nad külasse sisse ja wõis siis kuulda nende monotoonset hüüdu: „Pull-pull-pull-pull. . .“ Kui umbkeelsed ei mõistnud nad teisiti oma kaupa soowitada, kui aimates järele häält, mida pärm käärides teeb.

Nende kõrwal olid tuntud hobuseparistajaina n. n. sombrakud. Peab tähendama, et meie peipsitaguseid wenelasi, kes elawad Oudowa ümbruskonnas, tunnewad teised wenelased somrjakiide nime all. Sellest meie sombrak.

Need sombrakud tegid tõsist konkurentsi mustlastele ja omadele hobuseparistajaile.

Kuid kuigi nad meie laatadel sagedasti ringi liikusid, ei õppinud wiimased siiski harjuskite eeskujul eesti keelt kätte, waid püüdsid tummade-keele abil end selgeks teha. Kui harjuskid olid ammu kadunud, tegid sombrakud siin weel ikka head äri. Alles iseseiswuse saabumisega kadusid sombrakud meie laatadelt ja mustlased ning teised hobuseparistajad wõiwad jälle wabamalt hingata.

Kuid sombrakud polnud ainult head hobuste tundjad-paristajad, waid ka ruunajad. Praegu sooritawad selliseid delikaatseid toiminguid hobuste juures loomaarstid, kuid meie isaisade päewil erilised ruunajad, kellel polnud mingisuguseid loomaarstlikke teadmisi. Ja neist paremaiks osutusid eelpool mainitud sombrakud. Mõned neist jäidki siia elama, sest et nad olid wäga otsitud ja selle tõttu olid neil teenistuswõimalused head.

Ta tuleb taewast ülewalt.

Gwynne Johns on selle 26-aastase inglise ametniku nimi, kes juba kuus aastat on treeninud selleks, et püstitada uut rekordi langevarjuhüppes. Johns kavatseb 7000 meetri kõrgusel lennukist alla hüpata ja oma langevarju avada alles siis, kui ta on juba 6000 meetrit kukkunud.

Rakwere uudiseid.

Metsik joobnu Rägaveres.

Esmaspäewa õhtul toimetati Rakwere haiglasse rasketе wigastustega Rägawere walla Männikwälja küla talupidaja Johannes Praust. Talle oli wäljal töötamise ajal tunginud kallale joobnud sama walla Kuimetsa küla elanik Arnold Pikka, lüües Praustile hoope teibaga ja hiljem torgates pussiga sügawa haawa puusa.

Pisut enne pussitamist oli wäljal käinud isa appi kutsumas Prausti 9-aastane tütar, kes kurtis, et Pikka majja tunginud ja temaga metsikult käitunud. Isa läks lapsega koos koju ja tõotas seal waljul häälel metsiku mehe wastutusele wõtta. Seda nähtawasti kuulis läheduses peitunud Pikka ja püüdis enda teo kaasatеadjast wabaneda teiba ning pussi abil.

Üksijäänud kodust viidi 4000 krooni.

Teisipäewa keskpäewal olid wargad sisse tunginud Wirumaal Paaswere wallas Aru külas Jaan Kärje elumajja, wiies kaasa suurema hulga kulda ja maksewusel olewat raha, kokku 1000 kr. wäärtuses. Pererahwas ja peremehe onu Adu Müllerbeck, kellele kuulus kuld, olid kodust wäljas laadal.

Surm tuli külas.

Wohnja wallas samanimelises asunduses leiti Wanda Kirepile kuuluwa maja elruumes surnult sama walla Kõrwe küla elanik Jakob Kalmet (Schwarzberg), 48 a. Dietatakse südamerabandust, kuna Kalmet oli tuntud napsiwõtja mehena ja oli eelmistel päewadel mõrdlemisi tublisti pummeldanud.

Pussitaja 3 a. vangimajja.

Rakwere ringkonnakohus mõistis teisipäewal 3 aastaks wangimajja Rägawere walla elaniku Johannes Trubergi, 24 a. wana, pussitamise eest. Truberg lõi oma sugulasele Woldemar Einastele käesolewa aasta juunis peol elluohtlikuks pussihaawa.

Viinavargad trellide taha.

Samal istungil ringkonnakohus karistas Johannes Paulot 3 a. ja Edgar Peili 1 a. wangimajaga ning mõistis wanglasse 6 kuuks tingimisi Eduard Weskilti käesolewa aasta suwel Awandusе wallas Simuna tarw.-ühisuses toimepandud wiinawarguse pärast. Paulo ja Peil olid alna kaudu kaupluse tungides wiinud kaasa 97 pudelit wiina ja Weskilt oli aidanud seda ära juua.

Rakvere linnavalitsus kohvikupidajaks.

Rakwere linnawalitsus otsustas awada end. wilja „Tammiku“ ruumes kohwiku.

Eri ruumid Rakvere tiisikushaigetele.

Wirumaa ja Rakwere tiisikuse wastu wõitl. selts awas Rakwere linna nakkushaiglas eriosakonna tiisikushaigetele.

Wanakese surm.

Wirumaal Peetri wallas Härmamäe asunduses leiti kohalik elanik Anna Hall oma elamu juurest surnult. 73-aastast wanakest oli tabanud arwatawasti südamerabandus. Kadunu oli üksik leskmaine, kes elas oma wäikeses majas. Ta oli läinud puid lõhkuma, kuna ta weel surnult hoidis käes kirwest.

Pärissõõuris näitelawal.

Heino Uuli „Estonias“.

Neljapäewal koguneb Tallinna ooperipublik kuulama kaunima G. Puccini ooperi „Boheemi“ helisid. „Estonias“ toimub „Boheemi“ uuslawastus Heino Uuli debüüdina.

„Tahaksin ooperi lawastuslikult lähendada sõnalawastusele,“ jutustas noor rõõmsameelne külalislawastaja. „Wähem zheste, tawalisi „ooperlikke“ liigutusi! Eemale traaretist! Tahaksin näha ooperis enam usutawust, mängu elamuste edasiandjana. Seepärast on ka „Boheemis“ mõned lühemad lauldawad lauled asendatud sõnelemisega.

— „Kas tulemused on Teid rahuldanud?“

— „Mõned osalised on wäga head. Materjal üldiselt esmaklassiline. Koorstöö ülatawalt hea, walitseb ühistunne, ütleks — kollektiiwsus. Anjamblit, kahjuks, wiienädalise tööga ei suutnud kokku sulatada. Mulle tundub, muide, et lawastaja peab juba muusikaproowidest alates sisendama teosele oma warwi. Ühe kontakt kontsertmeistriga kõrwaldab juba algusest lahkarwamised.“

Kuulsime, et Heino Uuli nädala, poolteise pärast sõidab Wenemaale lawastaja assistendiks Nemirowitsh-Dantshenko ooperi juure. Mainitud ooper on eksperimenteeriw ja wäga realistlik, tuntud uuenduslikkude püüetega ooperina Wenemaal. Sinna jääb H. Uuli wähemalt mõneks kuuks, kuni kewadeni.

„Boheemi“ lawastuses esineb näitelawal teises waatuses ka üks rühm sõdureid, kes ajaloolistes wormides sooritawad wiiemiminutilise marsi lawal. Need 24 „sõjameest“ olid kohale saadetud Tallinna komandantuurist.

LEITI — KAOTATI

Nukk otsib nukuema.

Tallinna leiubürroosse toodi rahatasku dokumentidega Dementi Prusjakowi nimele, peenrahakott kelkmise rahasummaga, rahatasku Eduard Liguse isikutunnistusega, õige suur nukk, portfell maiustustega, naister. käekott isikutunnistuga Josiep ja Anna Kulbachi nimele, ühes koos leitud labidas ja köis, pandimajapilet, ameerika luku wõti, rinnanõel, ukik kinnas, kaks wekslit Eduard Olsperti pealkirjadega, noodisaig.

Leidjate juures on hoiul hõbe kõrwarõngas Z. Tartu maant. nr. 30 kontoris. Wäiksem segawerd hundikoer on hoiul Z. Pärnu maant. 71—15 ja walge kodutuwi — loomakaitse seltsis.

Raasikult teatati, et Anija walla piirest on leitud ukse wõti. Büroosse seni toomata kaotusest registreeriti Tallinn-Walga rongile unustatud browning. J. Allatus, kelle aadress W. Kalamaja 20—10, on kaotanud teel Uuest tänawast Wiru tänawa nurgani rahakoti wõtme ja üle 35 kr. rahaga. Otsitakse ka peenrahakotti, milles oli Elfriede Rannametsa isikutunnistus, Gisela Akermani käekotti 25 kr. Eesti ja wäikeima summa Läti rahaga, meester. parema käe nahkset kinnast, kimiga kaunistatud hõbedast kõrwarõngast, laulatusõrmust, rahatasku Aleksander Torupilli dokumentidega ja sellega koos kaotatud hõbedast käekella, kooli lõpumärki monogrammiga TKG, riidest peenrahakotti 8 krooniga, kimiga sõrmust, Tallinna naiskutsekooli lõpumärki, turule kaotatud pakki willast lõnga, Herbert Umbergi isikutunnistust ja kaitsewäest wabastamise tunnistust, 1. linnajaos kaotatud naister. kullatud käekella ja mitmesuguseid wäiksemaid asju. Teel Zaksa teatrist Suda tänawasse kaotati mahagoni kullast käewõru, mis pärit 18 sajandist, Wismari tänawalt minnes Tina tänawani kaotati kuldne käewõru koos käekellaga. W. Ameerika tänawas jäi omanik ilma kotist, milles oli 2 paari pulse pintsak, west, peiu ja tubakat. Lasnamäel kaotati rahatasku 20 krooniga ja Harald Maalt'i dokumentidega. Teel Weizenbergi tänawast Wene turule jäi omanik ilma kuldsest laulatusõrmusest. Tõnismäelt minnes Wabaduse platsini kadus naiskodanikul paberist kotist uus kübar rabatast wildist.

Tööliste elu

Narwa kalewiwabrik pinnib töölisi.

Narwa kalewiwabriku juhatus oli müürilehtede kaudu teinud töölistele teatawaks, et alates k. a. 1. detsembrist arwatakse seni natuuras saadud palgaosa rahale ümber. Muudatus on wabriku walitsuse poolt ette wõetud päewakorral seisnud palganõudmise tõttu. Tööliskonna poolt oli korduwalt nõutud töötasu tõstmist, kuid kokkulepet ei saawutatud. Nüüd talitas wabriku walitsus oma äranägemise järgi.

Natuuras saadud sooduste kadumisega kallinewad ühiselamute korterihinnad. Seni arwati tööliste korterite eest 2—3 senti kuus, nüüd tõuseb korterihind 2.50 kuni 5 kroonile. Ühtlasi arwestatakse seni odawa hinnaga müüdud küttepuud edaspidi turuhindadega. Maksuta jääwad töölistele saun, pesukööl, olas elamutes keiklüte ja walgustus.

Natuuras antud sooduste kadumise puhul wabrikuwalitsus tõstab tööliste palka ühtlaselt kõigile 3 sendi wõrra tunnis. Naiste töötasu jääb aga endiseks. Palgaolud paranevad seega umbes 200 töölisel. Ühtlasi kawatsetakse reguleerida meestööliste tasunorme.

Eile peeti tööliskonna üldkoosolekut, millest wõttis osa umbes 300 töölist, s. o. 50% tööliste koguarwust. Koosolekul tehti wabrikuwalitsuse uued tingimused ükskasjalikult teatawaks. Naistöölised awaldasid rahulolematust, et neid on jäetud palgalisast ilma. Nurisesid ka mõned wäikesepalgalised meestöölised, et nende töötasu on liiga wähe suurendatud. Koosolek wõttis wastu otsuse nõuda naistöölistele 2 senti tunni kohta juure ja mõnele meestöölisele 1 senti lisa. Käitiswanemate nõukogule tehti ülesandeks astuda läbirääkimiste wabriku walitsusega.

Uue käitiswanemate nõukogu walimiseks moodustatud 6-liikmeline komitee ja waliti 13 käitiswanema kandidaati.

Käsitati weel Kiwiõli streikijate toetamiseks kogutud raha kasutamise küsimust. Raha korjati kõigis Narwa käitistes, kuid politsei keelu tõttu ei saadud seda edasi anda. Linawabrikus oli kogunenud 80 krooni. Sellest summast otsustati anda 10 krooni laenuks ühele endisele Kiwiõli töölisele, kes wallandamise tõttu on sattunud raskustesse.

Natuuras saadud tasu ärakaotamine muudab mõneski suhtes tööliste olukorra keerukaks. Kõigepealt wõib arusaamatusi tekkida ühistööliste kasutamisel. Ühiselamutes on 10—12 perekonda ühel köögil, kus raske on reguleerida kalli kütte tarwitamist.

Rätsepatöölised jatkawad streiki.

Narwa rätsepatööliste streigil ei näi lõppu tulewat niipea. Esmaspäewa õhtul pidasid walmisriiete äride omanikud omawahelise koosoleku, kus nõustuti tõstma tööliste tasu 10% wõrra. Üks suudi ärimees oli nõus maksma ka 20% rohkem, kuid hiljem wastawat lepingut alla ei kirjutanud. Töölised aga jääwad oma nõudmise juure — soowides töötasu tõstmist 20% wõrra, ja tahawad jatkata streiki, kuni nõudmised wastu wõetud. Streigimurdmisi seni pole ette tulnud.

Täna peetakse ärimeeste uus koosolek, kus kawatsetakse weidi järele anda lubadusega tõsta tasusid 15% wõrra.

„Leidke sobivaim pealkiri!“

Kirjutavad: Oskar Luts, August Mälk, Rudolf Sirge, Valve Saretok, Juhan Jaik.

Auhindu 250 kr. väärtuses: sularaha, „Nobeli laureaate“, „Põhjamaade romaane“, lasteraamatuid, „Kalevipoegi“, kirjandust jne.

„Perekonnalehte“ korraldab huvitava auhinnalise võistluse, milles tuleb lugejail leida ajakirjas ilmuvale 5 lühijutule kohaseim pealkiri. Tööde autoriteks on meie tuntumad novellistid. Muusikas on üks just lastele, et ka mudilased saaksid võistlusest osa võtta.

28. oktoobri „Perekonnalehes“ on võistluse tingimused ja jutud ilmuvad viies numbris järgemööda. Önn naeratab paljudele, sest auhinnad jagatakse välja kõikide osavõtjate vahel. „Perekonnaleht“ saab osta igalt lehemüüjalt. Üksiknumber maksab 10 senti. Pidage meeles — võistlus algab

„Perekonnalehes“ nr. 44.

„RAHVALEHT“

leiab elust huvitavat.

Geishad streigivad...

Lõbusate tüdrukute palgavõitlus. — „Maha matshihaid!“ Võit täiel rindel.

Jaapani pealinn Tokio elas neil päevil üle geishade streigi. Omastkohast ainulaadne sündmus tekitas määratut sensatsiooni.

Me tunneme neid.

Ilusad noored naised, kelle ainsaks tööks on meeldiuse, muusika ja tantsuga meeste aega lõbusalt weeta, need on geishad. Need teepawiljonides ja muudes lokaalides esinewad noored tütarlapsed on Jaapani sieloomustaw nähe, mida sel kujul ei leidu kuskil mujal maailmas. Neid elab kümneid tuhandeid Tõuswa päikese maal.

Juba lastena hakatakse teeneiduisid nende pärastise elukutse jaoks ette walmistama, mis on wäga raske, sest eeldab palju intelligentsi, palju tarkust ja enesewalitsemist. Pole kindlasti mitte kerge teistele inimestele alati lõbusat ja head tuju luua. Seda aga peab geisha suutma, muidu ei täida ta oma kohuseid. Ta teeb seda oma kõnega, oma naeruga, piiaratega ja kurbusega. Ta tantsib, mängib ja laulab, laulab gitarri juure, mida ta „shamiseniks“ nimetab. Geishad on alati lõbusad, alati tujuküllased, sest meespublik, kes neid külastab, et unustada igapäewaseid muresid, soowib seda nii.

Alandlikem kõigist naistest.

Need wäikesed naised oma alalisest särawa olemusega kuuluwad Jaapani ellu, wähemalt suurlinnade ellu. Nad on selle elu, tema kommete ja wiisidega ürgwanast ajast ühte kaswanud ja selletõttu on tänaseni ka iga torm neist möödunud, ilma et oleks suutnud wapustada nende olemasolu. Jaapan kohandas end kõigis oma eluwormides lääne tsiwilisatsioonile, eriti Ameerika elule, seda kohandumist teostati wiimasel sajandipoolel otse rewolutsioonilise tempoga, aga oma geishadest ta siiski ei loobunud.

Ometi ei ole aeg ka geishadest jälgi jätmatult möödunud, nagu tõendawad sündmused, mis neil päewil Tokios aset leidsid. Jaapani teeneidude streik üllatas kogu maailma seda enam, et keegi säärast kindlust nende naiste poolt ei oodanud, kes juba lapsekingis õpiwad alandlikud, sõnakuulelikud ja alistuwad olema.

Kuidas kiwi weerema sattus...

Kiwi sattus seetõttu weerema, et äkki awas Tokios oma wärawad uus geishade lokaal, kus määrati madalam tunnitariif külastajaile. Jaapanis on nimelt kombeks, et külalised maksawad geishade lõbustuse eest tunniwiisi teatawat maksu.

Säärase ebaausa wõistluse tulemused andsid end otsekohe tunda. Publik woolas uude lokaali, kuna wanade lõbustuslokaalide külastajate arw päewpäewalt wähenes. Nende lokaalide ja teepawiljonide geishad pidasid seepeale ühiselt nõu ja esitasid nõude, et ka nende lokaalide rentnikud külastusmaksu alandaksid. Rentnikud oleksid olude surwel ka walmis olnud neile nõuetele järele andma, aga matshihaide, s. o. geishade kaswatusmajade juhid keeldusid kangekaelselt tariifide alandamiseks nõusolekut andmast. Kui see otsus teatawaks sai, alustasid mitmed majad geishad streiki.

Pooleholuavaldused kogu Tokios.

Kõik muu möödus imetlusswäärses korras ja distsipliini all. Streikijate „peastaap“, kuhu kõik niidid kokku jooksid, lööbi üles Hanonoya lokaalis Shibuya linnaosas. Seal pidas oma koosolekuid ka streigikomitee, mille tütarlapsed otsekohe ellu olid kutsunud.

Lasti trükkida lendlehed, mis tulid jaotamisele Tokio tänawail, korraldati meeleawaldusi, kus kanti hiiglesuuri plakateid pealkirjadega: „Wõitleme oma külastajate eest!“ wõi: „Maha matshihaid!“ ja peeti miitinguid.

Kogu Jaapani pealinna awalikkus wõttis sündmusist elawalt osa. Ei puudunud poolehoiuawaldusi igast küljest. Kõigepealt mehed, kelle huwides geishad õieti wõitlesid, toetasid tütarlaste nõudeid. Wõib olla see asjaolu sundiski wastaspoolt kõige enam järeleandmisele.

Wõidukad Shibuya-neiud.

Matshihaide juhatajad olid tõepoolest ebameeldiwas seisukorras. Kõnelemata sellest, et suurem osa awalikkusest geishade poole hoidis, tähendas iga streigipäew neile teenistuse ja tulu kaotust.

Nad astusid seetõttu wahemeeste kaudu Shibuya-neidude komiteega ühendusse ja alustasid läbirääkimisi. Nad wõtsid wastu nõude alandada külaliste tunnitariifi 3 jeni peale, ainult asusid nad seisukohale, et geishad peawad poole kaotusest oma kanda wõtma.

See wastuettepanek leidis kurdid kõrwad eest. Streikijad geishad seletasid kindlalt, et säärased kompromissid ei tulewat nende juures üldse küsimusse. Ettewõtjail ei jäänud muud üle kui järele anda. Shibuya teeneid saawutasid wõidu täiel rindel.

Kaks korda 24 tundi kestis see tähelepanuwäärseim streik, mida Jaapan eales üle elanud. Tokio on nüüd jälle omandanud tawalise ilme, aga wõib arwata, et jaapani meespublik oma wapraid geishasid, kes esimese proowi nii julgelt läbi tegid, nüüd koguni teiste silmadega waatleb kui minewikus.

Landoni wärwid.

Päevalilleõiega ehitult näeme siin kõnelemas üht vabariiklaste natsagitaatorit Thendrikide presidendi valimiste kihutuskoosolekul. Päevalill on presidendikandidaadi Landoni lemmiklill, mis on saanud vabariiklaste uueks embleemiks.

Original
Paragon
tšekiblokid
äridele kahes suuruses.
Tshekiraamatute jaoks nahast kaaned. Müüme suurel ja väiksel arvul.
K-ü. Rahvaülikool
Tallinn, Harju 48, Pärnu m. 10

Naljaks.

Esimene kõnemasin.

Suurt leidurit Edisoni küsitles ühel päewal ta pojapoeg: „Wanaisa, kas sa tõesti leiutasid esimese kõnemasina?“

„Ei, mu armas poiss, selle tegi meie taewaisa ise. Mina ehitasin ainult esimese, mida saab soowi korral wailima panna!“

Suurim saavutus.

Õpetaja: „Mida sa pead wanade roomlaste imetlusswäärsemaks saawutuseks, Toomas?“

Toomas: „Et nad oskasid ladina keelt!“

Põhjus ettevaatuseks.

Härra oli kaotanud kahekümnekroonise. Poiss leidis selle, ilmus kuulutuse peale ja tõi neli wiiekroonist raha.

„Sa oled aus poiss,“ kiitis härra, „aga ma kaotasin ühe kahekümnekroonise ja mitte neli wiiekroonist?“

„Jah, see on õige,“ wastab leidja, „aga ma leidsin juba kord warem kahekümnekroonise ja omanikul polnud peenraha, kui tulin seda ära tooma!“

Kena lohutus.

Patsient: „Ma kuulsin härra doktor, te olete Põllustel rawinud maksahaigust ja ta suri maohaigusesse!“

Arst: „Ah, ärge uskuge inimeste juttu. Kui ma tal maksahaigust rawisin, siis ta ka maksahaigusesse suri!“

Kunst auku pähe rääkida.

„Seda peab ütlema, Molaste on tõega rahandusgeenius!“

„Nii? Õnnestus tal mõni suurem tehing?“

„Ja kuidas weel! Walas see poiss hiljuti lohwikus oma wastasistujale lohwi heledatele püstele ja . . .“

„. . . ei tahtnud maksta, eks ole?“

„Wastupidi! Ta kõneles mehele niikaua auku pähe, kuni see oli weendunud, et ta on kohustatud tasuma ka püstele walatud lohwi eest.“

Pigis.

Mees: „Miks sa mulle ei tutwustanud seda noormeest, kellega äsja tantsisid?“

Naine: „Ma ei saanud, armsam — olin ta nime unustanud!“

„Nii! Ja kuidas sa teda siis „lemmikuks“ hüüdsid?“

„Ago ma ütlesin sulle ju praegu, armsam: ma olin ta nime unustanud.“

Üle trumpas.

Seltskonnas wõistlewad kaks uurimusreisijat põnewate lugude jutustamisega. „Kui ma hiljuti Indias olin, awastasin hiiglesuurte inimeste suguharu. Nad olid nii pikad, et ulatasin ainult siis nende pead puudutama, kui nad põlwili laskusid!“ — jutustab üks.

„See pole weel midagi,“ kinnitas teine külmawereliselt: „Kesk-Aafrikas sattusin ühele neegrisuguharule; need poisid olid nii tumedawerelised, et pidin süütama tiku, kui tahtsin neid üldse näha.“

Löögivalmis.

Wanem daam tuleb arsti juure. Arst terwitab teda kodusselt: „Noh, armas proua, mis siis wiga on?“

Säärane kõnetusswiis ei meeldi suursugusele daamile. Sellepärast ütleb ta: „Olen kuulsa tenori X-i abikaasa.“

„Jah,“ wastab selle peale arst õlgu kehitades, „kahju küll, aga sellest pahest ma teid wabastada ei saa.“

Sõda on nende leib.

Rahwuswaheliste relwatööstuste telgitaguseid.

Pariis ärewus.

Pariisi poliitilistes ringkondades awaldatakse soowi, korraldada mõjuwa wastupropaganda. Prantsuse saadiku wahetamisest Ateenas ei piisa. Zaharoffilt kuuldi liitlaste truimalt ja asjatundlikumalt jõukalt, kes tunneb kõige paremini Balkani oluid, küsitakse nõu ja ka tema seletab Prantsuse walitsusele, et on ülim aeg anda salslaslaste wastuhoop. Keegi prantsuse lewalapten saadetakse Ateena Prantsuse saatkonna salaluureosakonda organiseerima Schenck-wastast aktsiooni, mille tema wõtmed on piiratud. Peale selle tormib ta liiga sõjamehelikult ja käib Kreeka walitsusele awalikult peale, et ta kuulutaks sõja Saksamaaga, mida rahwas enamikus kuuldagi ei soowi.

Wahepeal on Kreeka sisepoliitiline seisukord muutunud ärewaks. Kuningas Konstantin tahab jääda neutraalseks, kuna peaminister Venizelos tahab alustada sõda liitlaste poolel. Kui lõpuks Venizelos kukutatakse, sowitseb ta kuninga maalt minema saata. Kreeka saadik Pariisis wõrib Prantsuse walitsust, missugusel määral walitsus wõiks Venizelost rahaliselt toetada. Prantslased on Venizelose kawatsusega päri, kuid seletawad, et nad ei wõi anda Venizelosele mingit laenu, niikaua kui Konstantin kuulub Kreeka riigi eesotsa. Et aga awaldada oma poolehoidu Venizelosele, antakse Prantsuse saadikule Ateenas wolitus 300 000 franki ülekandmiseks Venizelosele.

Zaharoff puistab raha.

Selle järele pöördub nüüd nõu Zaharoffiga, kes on sellest tawast waimustatud. Ta teab paremini kui iga teine, et Kreekamaa wajab raha, wäga palju raha, et midagi saawutada ja et paarisaja tuhande frangiga ei saa midagi ära teha. Suuremeelselt lubab ta ise sõjaläiku Konstantini wastu finantseerida. Briand teatab Prantsuse saadikule Ateenas, et Basil Zaharoff annab mitu miljonit franki liitlaste propaganda heaks Kreekamaal. Venizelos wõtab suurima tänuga Basil Zaharoffi pakkumise wastu. Kuid Zaharoff aitab ka aktiiwselt Venizelose liikumisele kaasa. Luuakse „Agence Radio“ Kreekas, mille ülesandeks on suurejooneline propaganda Saksamaa wastu, ja Zaharoff annab selleks poolteist miljonit franki. Sellise summaga jaab juba midagi peale hakata.

Ajalehti üles ostmas.

Et propaganda oleks mõjuwam, paneb „Agence Radio“ Zaharoffi rahadega käima liitlastesõbraliku ajalehe „Eleftheros Typos“. Kui tahetakse ka weel ajalehte „Embros“ ära osta, tunneb Venizelos, et tema ajalehele „Patrisele“ wõib sellest saada kardetaw wõistleja. Sellepärast ähwardatakse üle minna Saksamaa poole, kui „Patrisele“ ei anta osa prantsuse propagandasummadest. Prantslased on sunnitud nüüd Venizelose lehte toetama 200 kuni 300 000 frangiga ja „Embros“ jääb ostmata. Wahe aega hiljem alustab uus leht „Ner“ uuesti liitlaste propagandat ja wõitlust Kreeka neutraalse poliitika wastu. Venizelose poolehoidjad wõidawad Zaharoffi toetusel ikka enam pinda.

Kuna parun Schenkil muutub nüüd raskeks mõjutada Kreeka ajakirjandust Saksamaa kasuks, kirjutab ta Saksa ajakirjandusse, et kreeka awalik arwamine on liitlaste wastu. Nii ustakse Saksamaal ikka weel, et Kreekamaa jääb neutraalseks. Tõeliselt aga kaldub Kreekamaa ikka enam liitlaste poole. Ei aita midagi, et Saksamaa annab Kreekale 40 miljonit laenu, kuna Prantsusmaa keeldub. Ei aita ka, et peaminister Skuludis, Zaharoffi endine sõber ja isiklik kaitsja, nõuab Kreeka neutraliteeti. Venizelose ja Zaharoffi selja taga seisawad tugewamad jõud. Üks liitlaste noot nõuab Skuludise kabineti tagasiastumist, mõni nädal hiljem waenlase laewade wäljaandmist, mis seisawad Piräuses, kontrolli posti ja telegraafi üle ning parun Schenki ja tema staabi wäljasaatmist.

162 propaganda-meest.

Kreeka walitsus annab sellele nõudmisele pooleldi wastu tahtmist järele ja nüüd alles pääseb Venizelose propaganda täielikult mõjule. Selle propaganda teenistuses seisab 162 inimest ja neile makstakse tasu Zaharoffi annetatud summadest.

Enamus neist isikuist ei kuulu mitte kõrgeltsi hulka. Ühe ametliku nimistu järele kahtlustatakse kahekat neist mõrwas, kahtkümmet seitset marguses, kümmet salakaubawedamises, kahtekümmet üht kui elukutselist mängijat ja 20 neist on tuntud poliitseile kui naistena laubitlejad. Selline korpus ei põrka millegi eest tagasi. Need isikud wõtawad osa tänawawõitlustest ja tunnawad isegi Prantsuse saatkonna aeda, et prowotseerida seal demonstratsiooni liitlaste wastu.

Selle kõrwal awaldatakse surwet Kreeka walitsusele ka diplomaatilisel teel. Ikka enam ultimaatumeid saadawad liitlased Kreeka walitsusele. Ähwardatakse Ateenat pommitada ja blokeerida. Kõigest hoolimata kulub weel aasta, enne kui Kreeka loobub neutraliteedist, kuningas Konstantin lahkub maalt ja Venizelos astub walitsuse etteotsa. Uue walitsuse esimene samm on sõda keskriikide wastu.

Zaharoffi annetused Peterburi ülikoolile.

Ka mujal oskab Zaharoff luua enesest häid mälestusi. Ta aitab ka Peterburi ülikoolis lennuasjanduse õppetooli ja Inglise walitsus saab temalt samaks otstarbeks 500 000 krooni. Ta

kingib oma kullast lauanõud Prantsuse pangale

ja aitab 200 000 frangiga sõjalaatsarett Biarritzis. „Tempsi“ teadete järele on Zaharoff „ohwerdanud“ liitlaste kasuks wähemalt 50 miljonit franki. Sinipalju ta on teeninud aga liitlastelt sõja läbi, sellest waikib ajalugu.

Et oma „heategijale“ tänu üles näidata, kuhjawad Prantsuse kui ka Inglise walitsused Zaharoffi üle aumärkidega. Talle annetatakse Briti sunnrist, millega on seoses ka „Sir'i“ tiitel. Kuid Zaharoff ei laske endale midagi kinkida. Wastutasuks asutab ta Sorbonne'i ülikoolis inglise kirjanduse õppetooli ja Oxfordis prantsuse kirjanduse õppetooli, mille eest

Oxfordi ülikool walib ta oma audoktoriks.

Hoolimata oma tiitleist eelistab Zaharoff ka edaspidi tegutseda telgitaguste kaudu, awalikkusele tundmatult, kuigi tema liitlaseks on walitsus, kes on kõikide traditsioonide kiutse wõtnud ta wastu oma aadlikude perre.

Isiklik sõjakäik Türgi vastu.

Ja sellise seljataguseja alustab sir Basil Zaharoff uut sõda, sest 70-aastaselt ei mõtlegi ta weel käsi rüppe panna. Õnneks ei waja relwadetööstus mingit suurt diplomaatilist aktsiooni, et õhutada uusi sõdu. Läänes ja Kesk-Euroopas on küll rahu jalale seatud, ent Idas pole meeled kaugeltki weel rahunenud. Kreeklased, kes wiimaseina astusid sõtta, ei taha weel panna relwi käest. Neile ei ole sellest küllalt, et türklased on peagu täielikult Euroopast wälja tõrjutud, nad unistawad suurest Homerose-aegsest Kreekast, mille walitsuse alla peab kuuluma ka osa Wäike-Aasiat. Tõuke sõjale annab kristlaste werepulm Smürnas, mille lawastajaks on türklased. Kuna Euroopa riikidel on muud mured ja nad ei saa saata oma wägesid seda werepulma takistama,

tehakse Kreeka diktaatorile Venizelosele ülesandeks ajutiselt okupeerida Smürna.

Ajutisest okupatsioonist kujuneb pikemaajaline okupatsioon, hoolimata Euroopa wõimude, eriti Prantsusmaa protestile.

Siin näitab Zaharoff, et hoolimata ärimaailmast ja wõõramaisest tiitlist wõib ta ka tõsine patrioot olla. Ta paneb kõik mängu, et maad, kust ta nooresõlwes oli sunnitud põgenema, wõita tagasi Kreekamaale.

Kreeklaste sõjakäik Wäike-Aasias on tema isiklik sõjakäik,

mida ta toetab oma relwadega. Kui see sõjakäik õnnestub, wõib pealegi weel head äri teha, kuigi wiimane pole enam möödunud. Kuna Zaharoffi sõber Lloyd George pooldab kreeklaste aktsiooni Idas, pole inglaste poolt karta waheleseganist.

Lloyd George'i langemine.

Ent kreeklaste sõjaõnn Wäike-Aasias on lühikese kestwusega. Kreeka kuningas Aleksander sureb ahwi hammustuse tagajärjel weremürgitusse, Venizelos kukutatakse ja Aleksandri isa, kukutatud ja pärast poja surma uuesti troonile tõstetud Konstantin jätkab küll Venizelose wõitlustaktikat, kuid wähem edukalt. Lõpuks hakkab ka Briti walitsuse ringkondadest kostma hääli, mis nõuawad lõppu kreeklaste sõjaseiklusele Idas. Lloyd George, peaminister aga waikib. Nüüd hakatakse juba awalikult rääkima Zaharoffi mõjutusest Lloyd George'ile, kuigi Zaharoff kaitseb awalikult ümber kõik selletaolised wäited. Lõpp on see, et

Lloyd George on sunnitud lahkuma walitsusest,

peale selle kui türklased on annud kreeklastele tugewa wastulöögi ja pistnud põlema Smürna.

Nagu kõigis teistes riikides, nii sai ka inglise relwadetööstus sõja ajal hiiglasuurt kasu. Sõja lõppedes pole aga kerge samas tempos edasi töötada, seda enam, et laewastiku wähendamise konwerents Washingtonis nõuab uute sõjalaewade ehitamise seismapanemist Euroopas, mis leiab pooldamist ka Inglise walitsuse ringkondades. Selle tagajärjel tekib paanika börsil, relwadetööstuste aktsiad langewad kohutawalt.

Vickersi firma on hädaohus, ta ei maksa oma aktsionääridele enam diwidende,

kui wiimaste aastate tulud ulatuwad 10 miljonile naelale. Kaalutakse, kas maksab üldse weel töötada kõigis laewadokkides. Warsti ostab Vickers mitmed magunitehased ära. Hoolimata „kriisiaegadest“ laiendab Vickersi kontsern oma tegewust mitmes teises riigis. Koos Schneider-Creusot'ga rajatakse Poolas sõjatarwete tehased. Rumeenias omandab Vickers Rezhitsa, suurima rasketööstuse. Ka Itaaliasse sirutab ta oma käe. Hispaanias läheb Ponferrada mäetööstus Vickersi kätte. Ameerika mandril lwondawad mitmed Kanada ja Ühendriikide ettewõtted Vickersi kätte. Kuid sellisel laiutamisel on üks wiga — kontserni juhtimine ühest keskusest muutub raskeks. Selle juure tuleb Inglise tööstuskriis, mis kestab ootamatult kaua. Mitmed suured krediidid, mis Vickers on annud paljudele Euroopa riikidele, muutuwad inflatsiooni tõttu nulliks. Sisseatulekud ei wasta enam inwesteeritud kapitalile.

Vastu uuele čitseajale.

Vickersi juhatus näeb ära, et nii see ei wõi enam edasi kesta. Wäljapaistwaist inglise tulundusteadlasist koosnew komisjon, mis uurib ettewõtte seisukorda, leiab, et tööstusesse on mahutatud rohkem kapitali kui ettewõte on wäärt. Firma peab tõmbuma kokku, aktsiakapitali tuleb wähendada ühe kolmandikuni. Igapäewases keeles tähendab see, et

Vickers-kontserni ootab kokkuwarisemine, mis paneb kogu maailma kihama.

Ons maailm tõesti muutunud niiwõrd rahuarmastajaks, et suur relwadetööstus peab sulgema oma uksed, wõi oleneb kokkuwarisemine ettewaatamatust juhatusest. Mõni kuu hiljem näitawad raskused Armstrongi ettewõttes, et mitte ükski Vickers-kontserni pole tabanud kurb saatus. Pika kaalumise järele liituwad Armstrong ja Vickers, kusjuures Vickers, kes esimesena asus oma ettewõtte saneerimisele, hakkab nüüd mängima juhtiwat osa. Aastakümneid kestnud wõitlus kahe suurema relwadetööstuse wahel lõpeb Vickersi wõiduga, ehkki wõiduliputõ ei sära silmipimestawalt.

Nüüd on relwatööstuses jälle tunda sõjajumala õnnistusrikast kätt — tellimisi on rohkem kui jõutakse täita. Kuid praegusest momendist on weel waraiane rääkida.

Lõpp.

Spordikiri Wiljandist.

Raskejõustiklased said treeningruumid.

Viimastel aastatel on spordiselts Tulevik hakanud pühendama erilist tähelepanu raskejõustikule ja selle] ajal on saavutatud ka tähelepanuväärivaid tagajärgi (K. Orumets-Ungerson, M. Maiste). Käesoleval sügisel taheti juba varakult alustada raskespordi hooajaga, kuid seda takistas treeningruumide puudus. Linnavalitsus lubas küll Tulevikul kasutada treeningruumina Posti tänavas nr. 16 linna majas endist õllevabriku ruumi, kuid seal tuli teha vastav remont, mis pidi juba lõppema käesoleva kuu alguseks. Sellega jõuti aga lõpule alles eile. Küll aga korraldati varemalt raskejõustiku propageerimisvõistlus Uusnas, millest võtsid osa kõik maakonna paremad sportlased. Teine seiline propageerimisvõistlus korraldatakse Tuleviku poolt eeloleval pühapäeval Türil.

Nüüd vastavate treeningruumide saamisel kavatsetakse lähemal ajal alustada ka maadlus- ja poksikursustega, kuhu palutakse treeneriteks Tallinnast Kursman ja Maatsoo. Samuti on kavas tuleval kuul rida suuremaid võistlusi, kuhu kavatsetakse kutsuda ka mõni meie olümpiameestest.

T. Õunap Poola kehalise kasvatuse ülikooli.

Lähemal ajal siirdub Viljandi paremaid noorpõlve sportlasi Toivo Õunap (s.-s. Sakala) Varssavi, kus taha alustada õppimist sealses riiklikus kehalise kasvatuse ülikoolis. Õunapil on vastav soovitavaldus sinna juba esitatud ja ta ülikooli vastu võetud. Seni õppis Õunap Tartu ülikoolis majandusteadust.

T. Õunap on lootustandvamaid sportlasi. Käesoleval aastal saavutas ta kümnevõistluses 5877 punkti, mis Eestis tänavu parim tagajärg.

Võrkpall hoos.

Spordiühing Sakalal õnnestus käesoleval sügisel ja ka talveks saada kasutada 1. algkooli saali võrkpallimänguks, kus juba pikemat aega kestab hoogne treening. On koostatud mitu tugevat meeskonda ja sageli lavastatakse treeninguks omavahelisi võistlusi. Viljandis on praegu olemas hea käsipallimängijate kaader, sest siia on tulnud ametkoha muutmise tõttu terve rida silmapaistvaid mängijaid teistest linnadest. Ka tahetakse käesoleval aastal võtta kindlasti osa Eesti võrkpalli-esivõistlustest.

Sihtvõimlemisega tehti algust.

Käesoleval talvel tahab Viljandi sportlaskond erilist tähelepanu pöörata sihtvõimlemisele. Sihtvõimlemisega naistele tehti algust juba möödunud nädalal, kuna meestele see algab tuleval nädalal. Naistele on sihtvõimlemine kaks korda nädalas ja osavõtt on väga elav. Seda on loota ka sihtvõimlemistundidest meestele.

Lühiuudiseid.

Max Baer on sõlminud lepingu, mille põhjal ta veebruaris võistleb Londonis. Tema vastane selgub 18. novembril, mil kohtavad Neuset ja Foord.

Viies lätlane oda 60 m. ASK meistrivõistlustel saavutas Riias Darsneeks odas tagajärje 60.15, ületades seega viienda lätlasena 60 m. piiri. Bersinsh hüppas kaugust 673.

Lätlanna maailmarekord. Läti rekordiks kinnitati prl. Smiltneeze saavutus kahega kuuli-tõukamises — 21.68 (11.60 —10.08). See tagajärg on ühtlasi maailmarekordiks, kuna senine oli sakslanna Jungkunsti nimel — 21.47.

Charltoni pallirekord. Charlton Athletic, milline Londoni klubi kolmandast liigast tõusis teise ja teisest esimesse, on saavutanud suure populaarsuse. Peale heade tagajärgede on hakanud tõusma ka sissetulekud. Sellest õhutatuna plaanitsevad Charltoni juhid uut jalgpalliväljа, mis oleks suurima mahutavusega Londonis.

Alates 1935. aastast ei olnud Charlton ei kolmandas, teises ega esimeses liigas mängides kaotanud ühtegi mängu oma väljal. Nüüd alles juhtus, et Arsenal võitis Charltoni viimase väljal 2:0. Pealtvaatajaid oli sel matšil 70.000.

Sing-Singi võistlused kinniseks. USA vangimajade ülem on teinud korralduse, millega keelatakse avalikud jalgpallivõistlused Sing-Singis kinnipeetavate vangide vahel. Kuigi piletihinnad neile võistlustele olid väga kõrged, oli tung alati suur. Seda aga vanglate juht ei pidanud loomulikuks. Samuti keelati ka vangide avalikud teatrietendused.

Töölisport.

Eesti ja Soome kergejõustiku võrdlus.

Eesti töölisspordi ringkonnad kergejõustiku alal on töötanud vaikselt ja laiematel ringkondadel pole ülevaadet saavutuste tasemest. Toome järgnevalt võrdluse Eesti ja Soome kergejõustiklaste saavutustaseme kohta. Soomest on toodud k ü m n e saavutuse keskmine, Eestist v i i e keskmine.

100 m Soome 11,25, Eesti 12,2; **200 m** Soome 23,3, Eesti 27,6; **400 m** S. 52,7, E. 59,4; **800 m** S. 2.00,9, E. 2.17,5; **1500 m** S. 4.07,9, E. 4.48,1; **5000 m** S. 15.25,8, E. 19.27,5; **kaugus** S. 670, E. 576; **kõrgus** S. 177,4, E. 155; **teivas** S. 362,4, E. 270; **kolmik** S. 13.93, E. 11.91; **oda** S. 61.48, E. 40.97; **ketas** S. 41.79, E. 31.86; **kuul** S. 14.12,9, E. 10.36,7.

Helsingi wõitis laskmises Rio de Janeirot.

Pühapäeval peeti korrespondent-laskevõistlus Helsingi ja Rio de Janeiro vahel. Väikekalibri-püssist 3-mehelised meeskonnad 30 lasuga saavutasid — Helsingis 881, Rio de Janeiros 778. Vabapüstolist 60 lasuga Helsingi 1572, Rio de Janeiros 778. Vabapüstolist 60 lasuga Helsingi 1572, Rio de Janeiro 1530.

Euroopa paremad teiwashüppajad.

Itaalia-Austria kergejõustiku maavõistlus tõi väikese muudatuse „Euroopa 10 parema" tabelisse teivashüppes. Möödunud nädalal avaldatud tabelis oli jäänud välja ka sakslaste Mülleri (4.09) ja Schulzi (402) tagajärjed. Teivashüppetabel on nüüd järgmine:

Ozolin, N. Vene	4.19
Larsen, Taani	4.10
Müller, Saksa	4.09
Sсznajder, Poola	4.07
Proksch, Austria	4.05
Bacsalmasi, Ungari	4.04
Djahov, N. Vene	4.03
Klasek, Tšehhi	4.02
Schulz, Saksa	4.02
Haunzwicker, Austria	4.01
Innocenti, Itaalia	4.01

1500 m. tabeli muudatused on: prantslane Goix 3.53,6, ning sama aja on jooksnud ka ungarlane Igloi. Rahvaste paremuse järjestuses need täiendused ei too olulisi muudatusi.

Ilmub iga esmaspäeva, kesknädala ja reede hommikul. Maksuta kaasas „Juturaamat".

RAHWALEHT

Toimetus ja peatalitus Tallinn, Pikk 54 (vastu Oleviste kirikut).

Tellimishinnad: 1 kuuks postiga koju saates — 75 senti, 3 kuuks — 2 krooni, 6 kuuks — 3 kr. 90 senti. Välismaale kahekordne hind. Aadressi muutmine 25 senti. Kõik tellijad saavad tasuta „Esmaspäeva", 3 kuu ja pikema aja tellijad saavad „Perekonnalehte" ja „RS-i" tellida poole hinnaga, s. o. 25 senti kuus, ja kuulutada maksuta tellimishinna väärtuses. Tellimisi võtavad vastu postiasutused. Kuulutuste hinnad: Kuulutusteküljel 5 s. millimeeter ühel veerul; esiküljel — 10 senti; tekstis kuulutusekirjaga 12 senti millimeeter.

Toimetaja kõnetunnid igapäev kella 10—12 enne lõunat. Talitus avatud tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmiseks kella 8—12. Kuulutused tuleb ära anda ilmumise eelpäeval hiljemalt kella 15-ni. Telefonid. Toimetaja 444-73, toimetuse üldtelefon 449-90, Ärijuhatus 449-88, arvepidamine 449-84, tellimised 449-86, kuulutused 449-87, ekspeditsioon 421-14.

Aadress kirjadele ja rahasaadetistele: „Rahvaleht" Tallinn.
Vastutav toimetaja O. Soots. O.-Ü. „Vaba Maa" trükk ja kirjastus.

On aeg mõelda „Rahwalehe" tellimisele 1. now.

Kõik tellijad saawad maksuta „Esmaspäewa" ja kolmekuu tellijad „Perekonnalehe" ja raadioajakirja „RS'i" poole hinnaga. „Rahwaleht" maksab 3 kuu peale 2 krooni.

Meeste- ja naisterahva riiete akadeemilistel **juurelõikuse kursustel**

Tallinn, Niguliste 16—3 telefon 438-50,

õpetus **õhtuse grupiga** ja loengud ettevalmistamiseks õppinud töölise ja meistri eksamile

algavad 2. novembril s. a.

Päevastele kursustele võetakse vastu iga kuu 1. ja 15. kuupäeval. Erikursustele igal ajal.

Kursustel on müügil esimese klassi meeste- ja naisteriiete juurelõik. õpperaamatud, ainsad eesti keeles.

Juhatus.

ESTONIA TEATRIMAJAS 12.

Hiromant Merti

Niguliste 3 – 3.

Ütlen sündimisest surmani. Nõu ja abi paljuis asius. Kaugelt mõjumine — telepaatia. Ka pühapäevil.

Noormehed,

kes te omate 90% seda, mida nõuavad teilt tänapäeva tütarlapsed, kirjutage kolmele püsimatuile tuulepeale — kel endil on üheksakümmend üheksa viga ja kelle jaoks pole seni olnud armastust. Eesõigustet fotodega kirjad. Kirjad palume aadressil Kehtna mõis Keava „Mary 20", „Linda 17", „Vaike 21".

Hea iseloomuga, keskpärase välimusega, parimates aastates intelligentne **noormees** **soovib tutvuda** sümpaatsete tütarlastega. Kirjad palun aadr. Kehtna mõis. Keava. „Üksi igav"

ESTONIA TEATER

Kolmapäeval, 28. oktoobril kell ½8 õhtul
6. korda
harilike hindadega
„PEAVÕIT"
W. Somerset-Maugham'i näidend 3 vaatuses.
Pääsetähed Kr. 1.50—20 s.

Neljapäeval, 29. oktoobril kell ½8 õhtul
e s i e t e n d u s e k s
„BOHEEM"
G. Puccini ooper 4 vaatuses.
Esietenduste abonnementkaardid maksvad.
Pääsetähed kr. 3,— kuni 30 s.

Reedel, 30. oktoobril kell ½8 õhtul
11. korda
alandatud hindadega
„WILHELM TELL"
Fr. v. Schilleri näid. 12 pildis.
Muusika: Eugen Kapp.
Pääsetähed 1 kr. kuni 10 s.

DRAAMASTUUDIO TEAATER

Draamastuudio teater Tallinnas
(Saksa teatri ruumes)

Neljapäeval, 29. oktoobril kell 7.30 õhtul
„KUNINGAL ON KULM"
A. H. Tammsaare näidend 3 vaatuses (4 pildis)

Laupäeval, 31. oktoobril kell 7.30 õhtul
„KOLMAS KOMPANII"
A. Särevi dramatiseering 4 vaat. (5 pildis) A. Gailit'i romaani „Isade maa" järele.

Pühapäeval, 1. novembril kell 7.30 õhtul
„KUNINGAL ON KULM"

Eelmüük avatud teatri kassas kella 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

Raamatuköitjaile

šagrääпpaber rullides

Seni oli saadaval shagräänpaber ainult poognais, kuid uus rullides paber on mitmeti hõlbustuseks. Müüme ka endiselt poognais mitmes värvis.

K.-Ü. „Rahvaülikool"
Tallinn, Harju 48, Pärnu mnt. 10.

Kristallpihustajad, maniküürkarbid suures valikus

KAWE Toffee LIIGID

ELEKTRI LAUALAMPE JA LAEARMATUURE

AEG

TALLINN, RAEKOJA PL. 4
TEL. 428-15

TOULIS TEAATER

Kolmapäeval, 28. oktoobril kell 8 õhtul
61. korda
õ l d h i n d a d e g a
„PARVEPOISID"
T. Pakkala rahvatükk 4 vaat.
Pääsmed à 25 ja 40 senti.

Neljapäeval, 29. oktoobril kell 8 õhtul
42. korda
õ l d h i n d a d e g a
„TUTARLAPS TÄNAVAL"
R. Töröki ja T. Emödi lugu vahelauludega 5 pildis.
Pääsmed à 25 ja 40 senti.

Reedel, 30. oktoobril kell 8 õhtul
viimaseid kordi
harilike hindadega
„ARMASTUS JA MAA"
Arnold Sepa näidend 3 vaat.
Pääsmed 20—125 sendini.
Õpilastel ja sõduritel läbipääs 25 s. (koos riidehoiuga).

Laupäeval, 31. oktoobril kell 8 õhtul
4. korda
harilike hindadega
„KIRVES JA KUU"
Märt Raua näidend 3 vaatuses 6 pildis.
Pääsmed 20—125 sendini.
Kassa avatud iga päev kella 12—4 päeval ja 6—8 õhtul.

4 jõukat neidu soovivad **tutvust** korralike härradega. Foto soov.tav. Kirjad: Narva, Tallinna mnt. 46, Haapsalu kaupl. „Maret 19", „Ellen 20", „Mai 20", „Veera 21".

DRAAMASTUUDIO TEAATER

DRAAMASTUUDIO TEATRI RINGREIS

„EBAHAIGE"

J. B. Moldière'i komöödia 3 vaatuses.

Lavastus Paul Sepp.

Lavapildid, Kostüümid — N. Mey
Muusika — N. Feischner
Dekoreator — Pärn Raudvee

Põltsamaal — kolmap. 28. okt.
Jõgeval — neljapäev. 29. okt.
Laius-Tähkveres, reedel 30. okt.
Põlvas — laupäeval, 31. okt.
Räpinas — pühap. 1. nov.
Petseris — esmasp. 2. nov.
Võrus — teisipäev. 3. nov.
Valgas — kolmap. 4. nov

Etenduste algus kell 8 õhtul.

Kas tunnete maailmasõja sündmusi?

Teie mälu paneb proovile **„Ajude Gümnastika"** **nr. 44, mis ilmub müügile neljapäeval, 29. oktoobril.**

„Ajude Gümnastika" mõistatuste õieti lahendajaid ootab „N o o r-E e s t i" kirjandusliku auhind **„MAAILMASÕJA MEMUAARSEERIA"**

„Ajude Gümnastika" on müügil üle riigi. Hind 15 senti.

S e e r i a s s e k u u l u v a d :
M. v. Richthofen — **Punane lendur.**
A. Brussilov — **Minu sõjamälestused.**
Kol. Campagne — **Ristide tee.**
L. Thomas — **Võltsitud meresõgavuses.**
Ed. Grosschmidt — **Suures heitluses.**

Muudatusi rongide sõiduplaanis.

Alates 3. nowembrist tehakse rongide sõiduplaanes järgmised muudatused:

Narwa rongid, nr. 5 wäljumisega T a l l i n n a s t kell 0.30 ja nr. 6 jaabumisega Tallinna kell 6.00, jääwad Tallinna Tapa wahel käigust ära. Narwa wagunid saadetakse Tallinnast edasi koos Walga rongiga nr. 3 kell 23.30 Tapani ja Tapalt Tallinna koos rongiga nr. 4, missugune Tallinna saabub kell 7.30. T a p a N a r w a wahel rongid nr. 5 ja 6 liiguwad endise plaani järgi. Esimest korda Narwa wagunid wäljuwad Tallinnast koos Walga rongiga 2. nowembril kell 23.30.

Tartu—Elwa wahel, rongid nr. 155 wäljumisega Tartust kell 10.20 ja nr. 156 saabumisega Tartu kell 11.52 on käigus ainult pühapäewadel ja pühadel. Seni pühapäewadel ja pühadel käigus olnud rongid nr. 157 wäljumisega Tartust kell 12.20 ja nr. 158 saabumisega Tartu kell 13.52 — jääwad käigust ära.

Walga-Wõru liinil rong nr. 11 wäljub Walgast kell 16.00 s. o. warem senisest 10 minutit Wõruni.

Tallinn—Paldiski liinil määratakse käiku rong nr. 87/133 minekuga Tallinnast kell 14.25. Tulek Keila 15.21, Paldiski kell 15.56. Seni Tallinn—Paldiski wahel käigus olew rong nr. 135 wäljumisega Tallinnast kell 15.12 jääb käiku ainult Tallinna Pääsküla wahel.

Rong nr. 132 wäljub Paldiskist kell 6.15 (warem senisest üks tund), Keilast 6.47, saabub Pääsküla kell 7.11 ja Tallinna 7.40; rong nr. 136 wäljub Paldiskist kell 16.30 s. o. warem 32 minutit, Keilast 17.04 ja saabub Tallinna 17.51.

Petseri—Irboska liinil jääwad käigust ära rongid nr. 185 wäljumisega Petserist kell 18.10 ja nr. 188 saabumisega Petseri kell 19.50.

Tallinn-Sadam — Wiljandi — Pärnu liinil senine kiirong nr. 9 wäljumisega Tallinn-Sadamast kell 8.00, muudetakse segarongiks, wäljumisega Tallinnast kell 8.00, saabub Türile 11.58 ja Wiljandi 14.17.

Rong nr. 10 wäljub Wiljandist kell 15.00, s. o. warem 25 minutit, Türist 16.43, Lellest 17.33 ja saabub Tallinna 19.50.

Rong nr. 5 Tallinn-Sadamast Wõhmani endiselt, Wõhmast minek 6.05, warem 5 min., Wiljandist 7.45, Mõisakülast 9.55, saabub Pärnu 11.58.

Rong nr. 6 wäljub Pärnust kell 18.00, warem 20 minutit; Mõisakülast edasi endiselt.

Rong nr. 23 Wiljandist kell 16.30, warem 40 minutit, Mõisakülast 19.35, Pärnu tulek 22.22.

Rong nr. 24 Mõisakülast kell 9.48, warem 4 minutit; rong nr. 102 Mõisakülast kell 4.50, warem 10 minutit; see rong peatub ka Türi-Rapla wahelistes jaamades ja jõuab Tallinna kell 9.23.

Türi—Tallinna wahelt käigust jääb ära kiirrong nr. 8 (Türist kell 6.38, Tallinna 9.08).

Tallinn-Sadam — Wiluwere — Pärnu liinil jääwad käigust ära rongid: nr. 19, mis wäljub Lellest kell 10.10, jõudes Pärnu 12.08 ja nr. 20, wäljub Pärnust kell 5.20 ja jõuab Tallinn-Sadama 9.08.

Muudetakse rong nr. 12, wäljumisega Pärnust kell 15.00, warem 30 minutit, Wiluwerest 16.28, saabub Tallinna 19.50.

Wiluwere — Wändra liinil rong nr. 55 Wiluwerest kell 5.40, warem 55 minutit; rong nr. 60 Wändrast 15.40, warem 20 minutit; rong nr. 59 Wiluwerest 16.30, warem 20 minutit.

Tallinn-Sadam — Wirtsu liinil rong nr. 15 Tallinn-Sadamast kell 21.30, warem 15 minutit, Raplani; Raplast 0.12 — warem 5 minutit.

Rong nr. 18 Wirtsust kell 12.15, warem 20 minutit Märjamaani; Märjamaalt kell 15.40 warem 16 minutit, Rapla tulek 16.19.

Rong nr. 11 Wirtsu sadamast kell 20.10, warem 20 minutit, Lihulast 21.42, Wigalast 23.18, Märjamaalt 0.33, Rapla tulek 1.57.

Sonda — Mustwee liinil, rong nr. 72, Mustweest kell 15.00, warem üks tund Sondani; Sondast rong nr. 73 kell 18.40, hiljem 5 minutit, Mustwee tulek 23.00; rong nr. 74 Mustweest kell 7.00, warem 1 tund ja 15 minutit; Sonda tulek 11.35, warem 8 minutit.

Pärnu — Ikla liinil rong nr. 46, Iklast kell 16.05 (warem 5 minutit).

Türi — Tamsalu liinil rong nr. 29 Türist kell 7.30, warem 5 minutit; rong nr. 31 Türist kell 12.20, hiljem 1 tund 10 min.

Kõigil teistel liinidel ja siin nimetamata rongidel on sõiduajad muutmata.